BIBLIJSKA POVIJEST

STAROGA I NOVOG ZAVJETA

ZA

RIMOKATOLIČKU MLADEŽ OSNOVNIH ŠKOLA

CIJENA 12 DINARA.

ZAGREB 1926.

NAKLADA NADBISKUPSKE DUHOVNE OBLASTI.

NADBISKUPSKA TISKARA U ZAGREBU.

ST

ETA

OLA.

BIBLIJSKA POVIJEST
STAROGA I NOVOG ZAVJETA

ZA

RIMOKATOLIČKU MLADEŽ OSNOVNIH ŠKOLA.

ZAGREB 1926.

NAKLADA NADBISKUPSKE DUHOVNE OBLASTI.

NADBISKUPSKA TISKARA U ZAGREBU.

Ordinariatus Archidioecesis Zagrebiensis.

Nr. 3353.

Nihil obstat

Dr. Rudolphus Vimer, m. pr.
censor.

Imprimatur

Datum, Zagrabiae, die 21. Maii 1925.

Dr. Dominicus Premuš, m. pr.
Episcopus Consecratus, Vicarius Generalis.

A.

STARI ZAVJET.

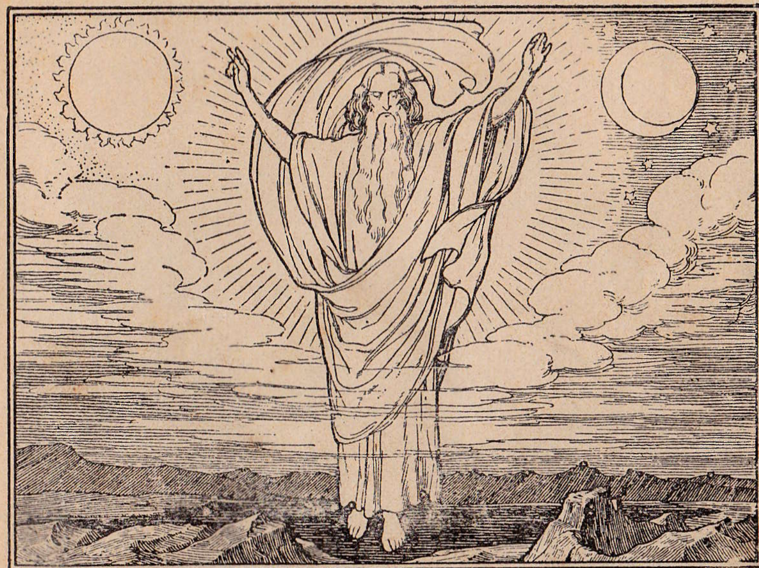
1. Bog stvara vidljivi svijet.

U početku stvori Bog nebo i zemlju. A zemlja je bila pusta i tamna i zastrta dubokim vodama. U šest dana je Bog tu zemlju uredio i ukrasio.

Prvi dan reče Bog: »Neka bude svjetlost!« I bila je svjetlost.

Drugi dan reče Bog: »Neka bude svod nebeski! I bio je.

Treći dan razdijeli Bog vodu od zemlje i reče: »Neka iz zemlje nikne trava i bilje i drvo rodno!« I niklo je.

Četvrti dan reče Bog: »Neka budu svjetlila na svodu nebeskom!« I bila su. I zasja sunce po danu, a mjesec i zvijezde po noći.

Peti dan reče Bog: »Neka budu ribe u vodi i ptice u zraku!« I bile su.

Šesti dan reče Bog: »Neka budu svakojake životinje na zemlji!« I bile su. Najposlije reče Bog: »Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju, koji će biti gospodar cijele zemlje!« I načini Gospodin Bog čovječje tijelo od zemlje i udahnu mu besmrtnu dušu i posta čovjek živ. To je bio prvi čovjek, a Bog mu dade ime Adam, to jest čovjek od zemlje.

Sedmi dan počinu Bog od svih djela svojih i posveti taj dàn, da bude za počinak.

2. Bog stvara nevidljivi svijet.

Prije vidljivoga svijeta stvorio je Bog mnoge anđele na nebu. To je nevidljivi svijet. Anđeli imadu razum i slobodnu volju, a nemaju tijela. U po-

četku su svi bili dobri, sretni i sveti. Ali mnogi se pobuniše. I zametnu se na nebu velika borba: Mihalj i drugi, Bogu vjerni anđeli, borili su se protiv zlih anđela. Zli su bili nadvladani i bačeni u pakao. Oni se zovu đavoli ili zli dusi. Anđeli, koji su ostali Bogu vjerni, zovu se dobri anđeli. Njih je Bog nagradio vječnim blaženstvom, i oni uvijek gledaju Boga.

3. Prvi ljudi u raju zemaljskom.

Gospodin Bog zasadio je za čovjeka lijep vrt, koji se zvao raj zemaljski. Ondje je bilo svakojakih drveta, punih slatkoga roda. U taj je vrt metnuo Bog čovjeka, da ga obrađuje i čuva i zapovjedio mu: »S svakoga drveta u vrtu slobodno jedi; ali sa drveta u sredini raja ne jedi, jer ako budeš jeo, morat ćeš umrijeti.«

Adam je bio sam na zemlji. I reče Bog: »Nije dobro, da je čovjek sam. Načinimo mu družicu.« I pusti Bog san na Adama, pa uzme jedno od rebara njegovih i stvori od njega ženu. Kad se Adam probudio, dovede mu Bog ženu, a Adam joj dade ime E v a. Njih je dvoje živjelo sretno i zadovoljno u lijepom raju zemaljskom.

Bog je Adama i Evu blagoslovio i odredio, da budu praroditelji svima ljudima.

4. Grijeh prvih ljudi.

Sreća prvih ljudi nije dugo trajala. Đavao im je zavidio poradi te sreće, i po jednoj ih zmiji zaveo na grijeh.

Jednom se Eva približila onome drvetu u sredini raja. I reče joj zmija: »Zašto vam je Bog zapovjedio, da ne jedete sa svakoga drveta?« Žena odgovori: »Da možda ne umremo«. A zmija reče ženi: »Nikako ne ćete umrijeti! Nego zna Bog, da ćete biti kao on, ako budete jeli.« I vidjela je žena lijep rod na drvetu i uzela ga i jela. Potom je dala od roda i mužu svojemu, pa je i on jeo. Tako su prvi ljudi prekršili zapovijed Božju i učinili grijeh.

5. Bog kažnjava grijeh i obećava Spasitelja.

Kad su prvi ljudi sagriješili, vidješe da nemaju odijela i zastidiše se. I načine sebi pregaču od lišća i pokriju se. Uto čuju glas Božji, prestraše se i sakriju se među drveta u vrtu. A Bog zovne Adama i reče: »Adame, gdje si?« On se odazva: »Glas tvoj sam čuo, pa sam se uplašio i sakrio se.« Bog mu reče: «Da ti nijesi jeo s onoga drveta, s kojega sam ti zapovjedio, da ne jedeš?«

Reče mu Adam: »Žena, koju si mi dao za družicu, dala mi je da jedem s drveta, pa sam jeo.« Onda reče Bog ženi: »Zašto si to učinila?« A žena odgovori: »Zmija me je prevarila, pa sam jela«.

Tada reče Gospodin Bog zmiji: »N e p r i j a t e l j s t v o m e t n u t ć u m e đ u t e b e i ž e n u, m e đ u p o t o m s t v o t v o j e i p o t o m s t v o n j e z i n o; o n a ć e s a t i r a t i g l a v u t v o j u, a t i ć e š v r e b a t i p e t u n j e z i n u.« Ženi pak reče: »T i ć e š s e m n o g o m u č i t i s d j e c o m s v o j o m i m u ž ć e t i b i t i g o s p o d a r«. A Adamu reče: »U znoju lica svojega jest ćeš hljeb, dok se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet; jer si prah i u prah ćeš se vratiti«.

Potom načini Bog Adamu i Evi haljine od kože i potjera ih iz raja, a pred rajem postavi anđela s plamenim mačem, da čuva put u raj.

6. Kain ubija brata Abela.

Adam i Eva imali su mnogo sinova i kćeri. Najstariji su im sinovi bili K a i n i A b e l. Abel je bio pastir, Kain ratar. — Jednom prinesu oni Gospodinu žrtvu: Kain od roda zemaljskoga, a Abel najljepše od svoga stada. Bogu je bila milija žrtva Abelova, i zato se Kain veoma rasrdi. Gospodin ga opomenu, neka se ne srdi na Abela, ali Kain nije htio Boga slušati.

Jedan dan reče Kain bratu Abelu: »Hajdemo u polje!« A kad su bili u polju, skoči Kain na Abela i ubije ga. Tada reče Gospodin Kajnu: »Gdje ti je brat Abel?« On odgovori: »Ne znam. Zar sam ja čuvar brata svojega?« Ali mu Gospodin reče: »Što si to učinio? Krv brata tvojega viče sa zemlje k meni. I zato da si proklet na zemlji!«

Kain se nije kajao za svoj grijeh, i nemiran u duši otide u drugi kraj.

7. Bog kažnjava ljude potopom.

Poslije smrti Adama i Eve iskvare se gotovo svi ljudi. A jer nije bilo nade, da bi se popravili, odluči Bog da ih zatre. Jedini je Noa našao milost pred Gospodinom, jer je bio pobožan i živio po volji Božjoj.

I zapovjedi Bog Noi, da sagradi veliku a r k u (t. j. kovčeg), ali dade ljudima još 120 godina vremena, da se poprave. Noa je gradio barku i propovijedao je pokoru, no opaki ga ljudi nijesu slušali.

Kad je prošlo vrijeme za pokoru, zapovjedi Bog Noi, da uniđe u arku sa svojom porodicom i da uzme sa sobom od svih životinja po dvoje i mnogo hrane. Noa učini tako, a Gospodin poče zatirati zemlju potopom. I udari kiša na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći, i navali voda i digne arku, koja stane mirno i sigurno ploviti vodom. Voda je narasla iznad najvišega brda i zatrla sve, što je živjelo na zemlji. Samo je ostao Noa i što je s njime bilo u arki.

Voda je stajala na zemlji 150 dana. Tada dade Bog, da voda opadne, a potom reče Noi: »Izađi iz arke!« I izađe iz arke Noa i sve, što je bilo s njime. A kad je izašao, načini žrtvenik i da zahvali Bogu, prinese žrtvu.

8. Sinovi Noini.

Noa je imao tri sina: Sema, Hama i Jafeta. I počne Noa obrađivati zemlju i zasadi vinograd. A kad je vinograd urodio, napije se Noa vina, jer nije znao, da je vino jako. I zaspi Noa i u snu se otkrije. Kad je to vidio Ham, kaza braći svojoj, a Sem i Jafet uzeše haljine te idući natraške, pokriju oca svojega. A kad se Noa probudio i doznao, što mu je učinio Ham, a što su učinili Sem i Jafet, reče: »Blagosloveni da su Sem i Jafet, a Ham neka bude sluga braći svojoj!«

9. Kula babilonska.

Od sinova Noinih nastali su mnogi narodi na zemlji, i svi su govorili jedan jezik. A kad ih je bilo toliko, da već nijesu mogli ostati zajedno, odluče, da sazidaju kulu, kojoj će biti vrh do neba. To se nije Gospodinu svidjelo i učini, da nijesu razumjeli jedan drugoga. I morali su prestati zidati kulu, koja se prozva Babilon. Poslije toga raziđu se ljudi po svoj zemlji.

10. Bog izabra Abrahama.

Kad su se ljudi razišli po zemlji, zaboravili su pomalo na pravoga Boga i stali štovati kao boga sunce, mjesec, zvijezde, ljude pa i životinje. Ljudi su gradili i kipove svojih bogova i njima se molili i žrtvovali im.

U to vrijeme živio je krepostan čovjek po imenu Abraham. Njemu reče Gospodin: «Izađi iz zemlje svoje i iz doma svojega i idi u zemlju, koju ću ti ja pokazati. Od tebe ću učiniti velik narod, i od toga će se naroda roditi Spasitelj svijeta«.

Abraham posluša Gospodina, i otiđe sa ženom svojom Sarom i sa sinovcem svojim Lotom u zemlju hanaansku. I kad dođe onamo, načini žrtvenik i prinese žrtvu Bogu.

11. Melhizedek žrtvuje kruh i vino.

U zemlji hanaanskoj nastani se Abraham u okolici Hebrona, a Lot u blizini gradova Sodome i Gomore. Lot je izabrao ljepši i bogatiji kraj, ali nije pazio, među kakve će ljude doći. Zato ga i stignu svakojake nevolje.

Jednom navale četiri kralja na zemlju, gdje je prebivao Lot, i zarobe Lota s blagom njegovim. Kad je to doznao Abraham, pođe sa svojim slugama za njima, i ote im sam plijen i izbavi Lota. A kad se Abraham vraćao, dođe pred njega Melhizedek, kralj jeruzalemski, koji je ujedno bio i svećenik pravoga Boga. I Melhizedek prinese kruh i vino za žrtvu, da zahvali Bogu, što je Abraham pobijedio, i blagoslovi Abrahama.

12. Bog kažnjava Sodomu i Gomoru.

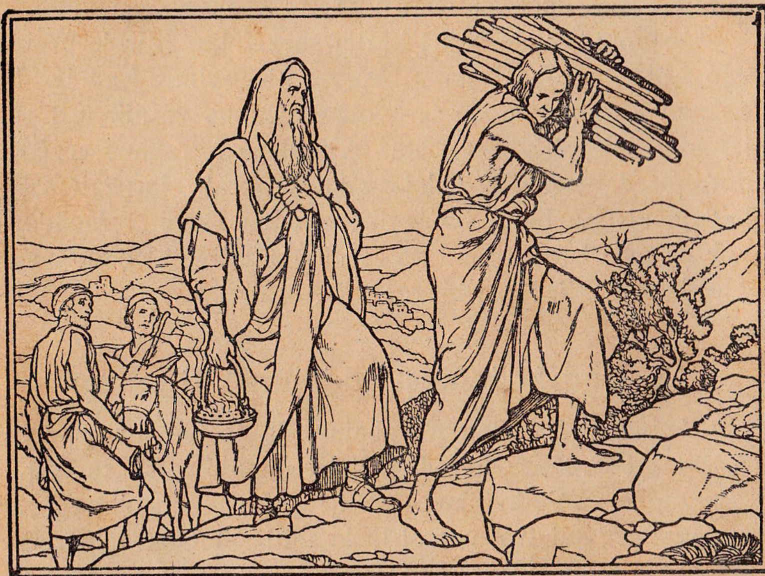
Jednom reče Bog Abrahamu, da će kazniti gradove Sodomu i Gomoru poradi grijeha njihovih. Ali se Abraham stade za Sodomljane moliti: »Ako među njima bude pedeset pravednika, nemoj ih kazniti«. A Gospodin reče: »Bude li među njima pedeset pravednika, oprostit ću cijelome mjestu«. Abraham nastavi dalje: »A ako bude četrdeset, ili trideset, ili dvadeset, ili deset, hoćeš li ih onda kazniti?« Gospodin odgovori: »Ne ću ih kazniti, ako se nađe samo i deset pravednika«. Ali ni deset pravednika

nije bilo u Sodomi. I posla Bog dva anđela, da izvedu iz grada Lota i porodicu njegovu, a sjutradan pusti sumpor i oganj na Sodomu i Gomoru, i zatre te gradove i svu okolicu njihovu.

13. Abraham žrtvuje Izaka.

Abrahamu je bilo sto godina, a Sari, njegovoj ženi, devedeset, i dade im Bog sina Izaka.

Kad je Izak odrastao, reče Bog Abrahamu: »Uzmi svojega milog sina i spali ga za žrtvu na brdu, gdje ću ti kazati.« I pođe Abraham sjutradan rano sa sinom Izakom i sa slugama na određeno mjesto. Kad su bili već blizu, reče Abraham slugama, da ostanu pod brdom, i

natovari drva za žrtvu Izaku na leđa, a sam uzme ognja i nož, i otidu njih dvojica dalje. Putem reče Izak: »Oče, evo ognja i drva, a gdje nam je ovca za žrtvu?« Abraham odgovori: »Sinko, Bog će sebi naći ovcu za žrtvu.«

Uto su došli na brdo. I načini Abraham žrtvenik, metne na nj drva, sveže Izaka, položi ga na žrtvenik i uzme nož, da zakolje sina svojega. Tada se začuje glas Božji: »Abrahame, Abrahame! Ne diži ruke svoje na dijete! Sad vidim, da se bojiš Boga, jer ti nije bilo žao, da žrtvuješ sina svojega radi mene«. I opazi Abraham ovna u guštari, i spali ga za žrtvu mjesto sina. A Bog obeća ponovno Abrahamu, da će se od potomaka njegovih roditi Spasitelj svijeta.

14. Jakov se zavjetuje.

Izak je imao dva sina: Esava i Jakova. Jednom se zaprijeti Esav Jakovu, bratu svojemu. Kad je to doznala Rebeka, njihova majka, reče Jakovu, neka bježi k Labanu, bratu njezinu. I Jakov ode.

Na putu stigne Jakova noć i umoran uzme kamen, metne ga pod glavu i zaspi. U snu ugleda Jakov ljestve od zemlje do neba i anđele Božje, gdje po njima uzlaze i silaze. A gore je stojao Gospodin i govorio: »Ja sam Bog Abrahamov i Izakov. Tu zemlju, na kojoj spavaš, dat ću tebi i potomcima tvojim, i u tebi će se blagosloviti svi narodi na zemlji«. Kad se Jakov probudio, reče: »Zaista, Gospodin je na ovome mjestu, a ja nijesam znao. Ovdje je doista kuća Božja i ovdje su vrata nebeska«. Onda onaj kamen, što mu je bio pod glavom, polije uljem i posveti ga, a ono mjesto prozove Betel, to će reći: kuća Božja. I načini Jakov zavjet: »Ako me Bog sačuva na putu i sretno se vratim u dom oca svojega, načinit ću ovdje oltar Gospodinu, i od svega blaga svojega dat ću deseti dio Bogu za žrtvu«.

I ode Jakov k Labanu i ostane kod njega dvadeset godina. Ondje se je i oženio i imao jedanaest sinova i jednu kćer. A kad se sretno vratio u zemlju hanaansku i došao u Betel, načini žrtvenik i prinese žrtvu i izvrši zavjet svoj.

15. Braća prodaju Josipa.

U zemlji hanaanskoj rodi se Jakovu dvanaesti sin, po imenu Benjamin.

Jakov je između sviju svojih sinova najvećma ljubio Josipa i ljepše ga odijevao nego ostale. Kad je Josipu bilo 16 godina, pasao je stoku s braćom svojom i donio jednom rdjav glas o njima ocu. Kad vide braća, da otac većma ljubi Josipa, počnu mu zavidjeti, i doskora ga tako zamrze, da nijesu s njime više progovorili lijepe riječi.

Josip je jednom sanjao, da u polju veže s braćom snoplje i da se snopovi njegove braće klanjaju njegovim snopovima. Kad im on pripovjedi taj san, zapitaju braća: »Zar ćeš ti biti naš kralj?«, i još više zamrze na nj.

Drugi put je sanjao Josip, da mu se sunce, mjesec i jedanaest zvijezda klanjaju. I taj je san Josip pripovijedao braći i ocu. Nato mu reče otac: »Zar ćemo se ja i mati

tvoja i braća tebi klanjati?« Ali je otac njegov držao, da to ne biva uzalud.

Jednom otac pošalje Josipa, da otide k braći, koja su bila u planini kod stoke. Kad ga braća izdaleka opaziše, rekoše jedan drugome: »Evo, ide sanjač, hajde da ga ubijemo i da vidimo, što mu sni znače«. Ali Ruben, najstariji brat, reče: »Nemojte krvi prolijevati, nego ga bacite u ovu jamu«, a htio je da ga kasnije iz jame izvadi i odvede k ocu. Braća tako učine i bace Josipa u jamu. Malo zatim

prođu onuda trgovci, koji su putovali u Misir. I reče Juda braći: »Hajde da prodamo Josipa!« Braća ga izvedu iz jame i prodadu trgovcima za dvadeset srebrnika. Potom uzmu haljinu Josipovu, zakolju jare i zamoče je u krv, pa je onda krvavu pošalju ocu i poruče: »Vidi, je li ovo haljina sina tvojega ili nije«. A kad je Jakov vidio haljinu, povikče: »Jest, mojega je sina haljina! Ljuta ga je zvjerka izjela«. I tugovao je za Josipom dugo vremena. Tada dođu sinovi i stanu ga tješiti, ali im on reče: »S tom ću tugom u grob leći«.

16. Josip u tamnici.

Trgovci prodadu Josipa kao roba P u t i f a r u, dvoraninu kralja misirskoga. Josip je brzo omilio svome gospodaru, i on ga postavi nad svim svojim imanjem. A Bog blagoslovi dom Putifarov radi Josipa i umnoži mu imanje.

Putifar je imao zlu ženu, koja je lažno tužila Josipa mužu svojemu, a ovaj baci Josipa nevina u tamnicu. Ali Bog je i u tamnici bio s Josipom, i on omili tamničaru, koji mu preda sve utamničene, da pazi na njih.

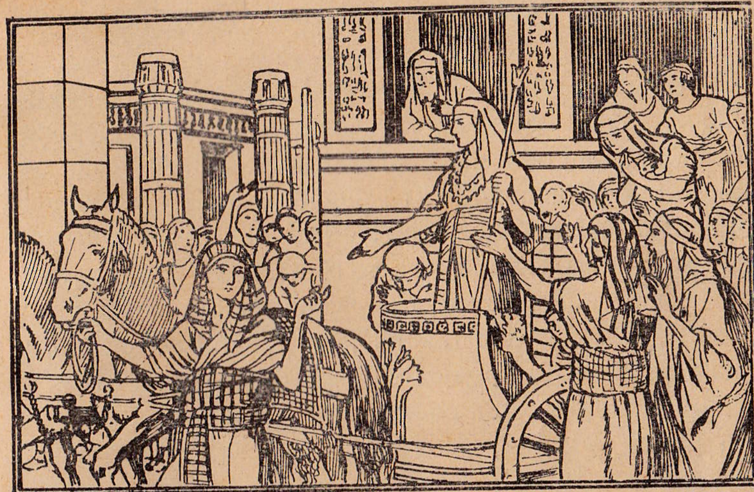
Dogodi se, da su bačena u tamnicu i dva kraljeva dvoranina, a tamničar preda i njih Josipu. Jedan dan zateče ih Josip vrlo žalosne i upita: »Zašto ste danas tako žalosni?« Oni odgovore: »Sanjali smo sne, i nema nikoga, da nam ih objasni«. A kad Josipu pripovijede, što su sanjali, objasni im on to s pomoću Božjom, i kako im je rekao, tako se dogodilo.

17. Josip uzvišen.

Dok je Josip bio u tamnici, sanjao je F a r a o n, kralj misirski, neobičan san. Ujutru dozva kralj mudrace i pripovijedi im, što je sanjao, ali mu nijedan nije znao objasniti sna.

Tada se sjeti jedan kraljev dvoranin Josipa i reče: »U tamnici se nalazi jedan mladić, koji znade objašnjavati sne«. I Josipa dovedu iz tamnice pred kralja. Ovaj mu reče: »Čujem za tebe, da vrlo dobro objašnjavaš sne«. Josip odgovori: »Bog će dati, da će se Faraonu dobro kazati«. I kralj stane pripovijedati: »Sanjao sam, da stojim na obali rijeke Nila. Najedamput izađe iz vode sedam debelih krava i stanu pasti po brijegu. Za njima izađe sedam mršavih krava, i ove pojedu one debele i opet ostanu mršave, kao i prije. Uto se probudim. Iza toga sam sanjao, da je iz jedne stabljike izraslo sedam punih klasova. Iza njih izraste sedam praznih, i ovi pojedu one pune, i ostanu

prazni kao i prije«. Josip reče Faraonu: »Obadva su sna jednaka. Bog javlja unaprijed kralju, što je naumio. Sedam debelih krava i sedam punih klasova znače sedam rodnih godina; sedam mršavih krava i sedam praznih klasova znače sedam gladnih godina. Najprije će doći sedam rodnih godina, a iza njih sedam gladnih. Zato odmah potraži mudra i radina čovjeka, i on neka za sedam rodnih godina skuplja žito u žitnice, pa kad nastane glad, neka daje narodu«. I svidio se savjet Faraonu i reče: »Bog je to tebi objavio. Zato te postavljam nad svom zemljom misirskom«. I skine prsten s ruke i dade ga Josipu i obuče

Josipa u kraljevsku haljinu i zapovjedi, da ga voze po gradu. A pred Josipom je išao glasnik i vikao, neka mu se svi klanjaju.

18. Braća Josipova idu prvi put u Misir.

Došlo je sedam rodnih godina, i Josip uze skupljati žito po svem Misiru. I nakupi ga vrlo mnogo. Ali i gladne godine dođu, i narod zatraži žita u kralja. On mu odgo-

vori: »Idite k Josipu!« I otvori Josip žitnice, a narod stade dolaziti i kupovati žito.

I u zemlji hanaanskoj nastane glad. Tada reče Jakov sinovima svojim: »Čujem, da u Misiru ima žita. Idite i kupite, da ne pomremo od gladi!« I pođu desetorica braće u Misir, samo Benjamin ostane kod oca.

Kad su braća stigla u Misir, odvedu ih k Josipu, a oni padnu pred njim ničice. Josip je odmah braću prepoznao, ali oni nijesu znali, da je to Josip, njihov brat. I upita ih Josip oštro: »Odakle ste došli? Vi ste uhode«. Oni odgovore: »Nije tako, gospodaru! Nego su sluge tvoje došle, da kupe hrane. Nas je dvanaest braće. Najmlađi je kod oca, a jednoga nema više«.

Josip opet reče: »Vi ste uhode«, i zatvori braću u tamnicu. Treći dan izvede ih iz tamnice i reče: »Idite kućama svojim i odnesite žito, koje ste kupili. Ali jedan od vas ostat će u tamnici. A kad dođete drugi put, dovedite najmlađega brata, ili ćete izginuti«. Tada rekoše braća među sobom: »Ogriješili smo se o svojega brata. I pravo nam je, što sada trpimo«. Oni su mislili, da ih Josip ne razumije, ali on je sve razumio, pa se okrenuo od njih i zaplakao. Potom zapovjedi Josip, da Simeona svežu i bace u tamnicu, a ostali pođu kući. Kad su se vratili kući, rekli su ocu sve, što se dogodilo, i otac se vrlo ražalosti.

19. Braća Josipova idu drugi put u Misir.

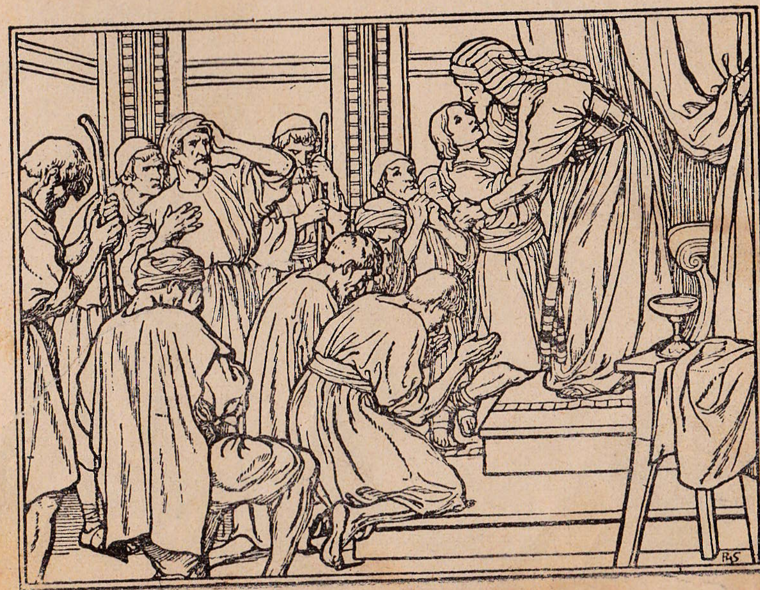
Kad su Jakov i njegovi sinovi potrošili žito, što su ga kupili u Misiru, reče otac sinovima: »Idite opet u Misir po žito!« Ali jedan od njih reče: »Bez Benjamina ne smijemo doći«. I reče otac: »Činite kako znate. A Bog svemogući dao, da nađete milost u onoga čovjeka u Misiru!«

I odu braća u Misir. Kad je Josip čuo, da su došli, pozove ih k sebi i stane se s njima prijazno razgovarati. I

jedva se uzdrži, da ne proplače, kad ugleda najmlađega brata.

Josip zapovjedi, da braći njegovoj napune vreće žitom, a u vreću Benjaminovu, da metnu još i srebrnu čašu njegovu. Čim su braća krenula na put, posla Josip svoga dvoranina za njima. Kad ih dvoranin stigne, reče: »Zašto ste ukrali čašu, iz koje pije moj gospodar?« Braća odgovore: »Mi da smo ukrali? Evo, ako nađeš u koga čašu neka umre, a mi drugi ćemo biti robovi tvojemu gospodaru«. I razvežu vreće i stanu tražiti, i u vreći Benjaminovoj doista nađu čašu. Svi se uplaše i vrate se natrag.

Kad su došli pred Josipa, padnu svi na zemlju, a Josip im reče: »Zašto ste to učinili?« Juda odgovori: »Što da ti rečemo, gospodaru? Bog je otkrio zločinstvo naše. Evo, mi svi smo tvoji robovi«. Josip odgovori: »Ne ću ja tako. Nego neka mi bude rob onaj, u koga se našla čaša, a vi ostali idite ocu svojemu«. Tada će Juda: »Mi imamo starog oca, koji ljubi Benjamina jako. Vratimo li se bez njega, stari će nam otac umrijeti od žalosti. Uzmi mene

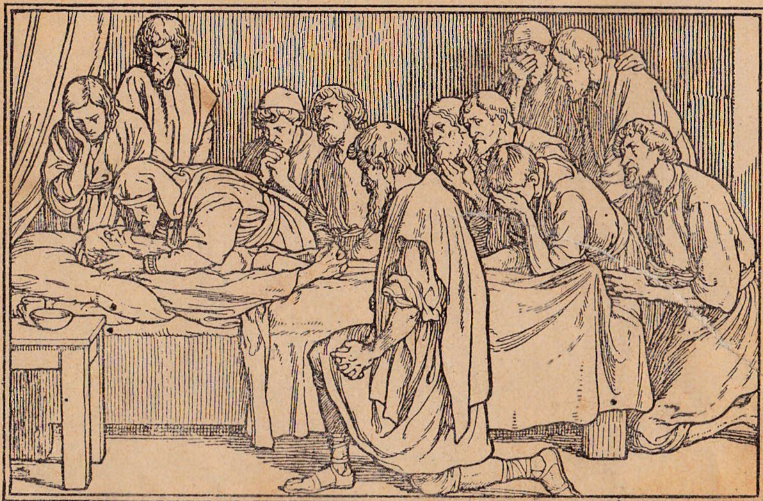
mjesto mojega brata, da ti budem rob, a njega pusti neka ide s braćom!« Kad je to čuo Josip, zaplače glasno i poviče: »Ja sam Josip, brat vaš, kojega ste prodali u Misir«. A kad se braća prestrašiše, nastavi Josip: »Ne bojte se! Bog je mene ovamo poslao, da sačuva vas na životu. Vratite se žurno k ocu i dovedite ga ovamo«. I izljubi se s braćom, a oni potom krenu kući.

20. Jakov polazi u Misir i umrije ondje.

Kad su braća Josipova došla kući, kažu ocu: »Josip, sin tvoj, živi i zapovijeda nad svom zemljom misirskom!« Jakov to nije vjerovao, ali kad mu pokažu kola i bogate darove, što mu ih je Josip poslao, poviče: »Josip, sin moj, živi! Idem, da ga vidim, prije nego umrem!«

I krene Jakov u Misir sa svim, što je imao. A kad dođe na među zemlje hanaanske, prinese žrtvu. I javi mu se Bog i reče: »Otiđi u Misir. Ja ću ondje učiniti od potomaka tvojih velik narod!«

Josipu jave, da mu dolazi otac! I on sjedne u kola i izađe mu u susret. A kad se sastanu, zagrli ga otac i pro-

plače. I reče otac: »Sad ću radostan umrijeti, jer sam te još jednom vidio.«

Starac je Jakov živio u Misiru još sedamnaest godina. A kad je osjetio, da će umrijeti, pozva Josipa i ostale sinove svoje i reče im: »Ukopajte me u zemlji hanaanskoj!« I blagoslovi Jakov djecu svoju i umre u velikoj starosti.

Sinovi izvrše, što im je otac rekao i ukopaju oca u zemlji hanaanskoj. Kasnije se vrate natrag u Misir, gdje su živjeli sretno i zadovoljno.

Josip je doživio 110 godina. Prije smrti dozva k sebi braću i reče im: »Poslije moje smrti Bog će vas odvesti natrag u zemlju, koju je obećao Abrahamu, Izaku i Jakovu. Ponesite onda i moje kosti sa sobom!«

Jakov se zvao i Izrael. Radi toga se i njegovi potomci zovu Izraelci.

21. Strpljivi Job.

U zemlji arapskoj živio je dobar i pobožan čovjek, imenom Job. On je imao sedam sinova i tri kćeri i bio je vrlo bogat. A Bog dopusti sotoni, da iskušava Joba svakojakim nevoljama.

Jednoga dana dođe glasnik Jobu i reče: »Neprijatelji su oteli tvoje volove i magarce, a momke su pobili«. Dok je taj govorio, dođe drugi i reče: »Grom je udario i ubio tvoje ovce i momke«. U to dođe treći glasnik i reče: »Razbojnici su oteli tvoje deve i pobili momke«. Još taj nije svršio, kad dođe četvrti glasnik i javi: »Jak je vjetar srušio kuću, gdje su ti bila djeca sabrana, i svi su poginuli«. Job se na te riječi ražalosti, padne na zemlju i reče: »Gospodin je dao, Gospodin je uzeo. Kako se Gospodinu svidjelo, tako se dogodilo. Hvala i slava imenu Gospodnjemu!«

Joba stignu još i teže nevolje. Bog dopusti sotoni, da udari Joba gubom po cijelome tijelu, i Job je silne boli trpio. A žena mu podrugljivo reče: »Zar si još uvijek po-

božan? Najbolje bi bilo, da umreš«. Job joj odgovori: »Kad smo dobro primali iz ruke Božje, zar da zla ne primamo?« I on je dalje ostao vjeran Bogu i ništa ludo ne reče protiv Gospodina.

U to dođu tri prijatelja k Jobu, ali mjesto da ga utješe, još ga više ražaloste time, što rekoše: »Zacijelo si veliki grješnik, kad te tolike nevolje snalaze«. Job prizna, da nema čovjeka bez grijeha i Bog ima dovoljno razloga, da svakoga čovjeka kazni. A zašto Bog šalje nevolje i na pravednike — objašnjavao je Job prijateljima — saznat ćemo istom na sudnji dan, kad svi ljudi od mrtvih ustanu.

I Gospodin povrati Jobu zdravlje i dade mu još dva puta toliko blaga, koliko je prije imao. Job je opet dobio sedam sinova i tri kćeri i živio je poslije još dugo i sretno.

22. Izraelce progone. Mojsije spašen iz vode.

Za četiri stotine godina posta od sinova Jakovljevih u Misiru velik narod izraelski. Ali po smrti Josipovoj nije bilo Izraelcima više onako dobro kao prije. Novi kralj misirski ne htjede ništa da znade za Josipa i stade Izraelce kao robove nagoniti na teške poslove. Ali Izraelaca bilo je sve više i kralj u strahu, da će mu preoteti zemlju, zapovjedi, da se svako muško izraelsko dijete baci u vodu.

Uto se rodi kod Izraelaca lijepo muško dijete. Majka ga je s velikim strahom sakrivala tri mjeseca. Kad ga nije mogla više kriti, uzme košaricu, oblije je smolom i metne u nju dijete, pa je odnese na rijeku Nil i stavi među trstiku. Malo zatim dođe k rijeci kraljeva kći, da se kupa. I ugleda košaricu i pošalje dvorkinju, da je izvadi. Kad otvore košaricu, a to lijepo muško dijete u njoj plače. »To je izraelsko djetešce«, reče kraljeva kći i sažali joj se. Tada pritrči sestra onoga djeteta, koja je podalje stajala, i upita: »Hoćeš li, da ti dovedem dojkinju za dijete?« A kad ona prista, otrči djevojka i dovede svoju majku. I

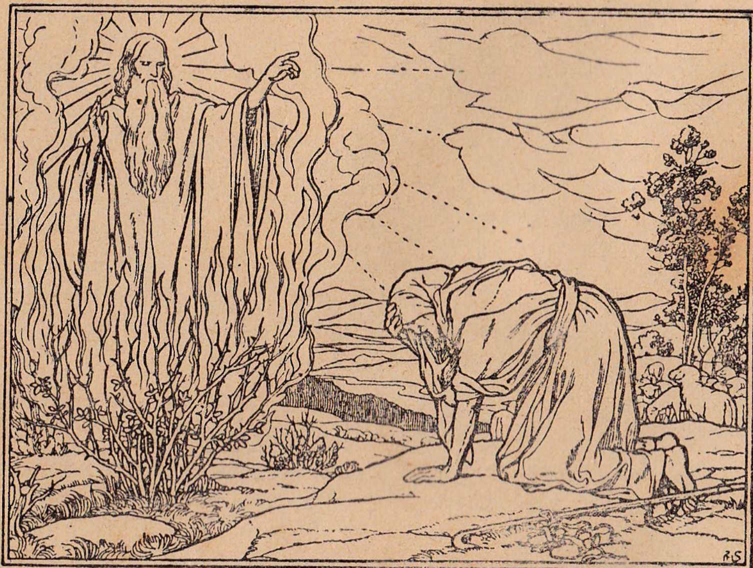

tako rođena mati postade dojkinjom svojega djeteta. Kada dijete odraste, uzme ga kraljeva kći u svoj dvor, posini ga i dade mu ime M o j s i j e, to će reći: »iz vode izvađeni«.

23. Bog izabra Mojsija, da izvede Izraelce iz pustinje.

Mojsije odraste na kraljevskome dvoru. Kad je vidio, kako Misirci zlostavljaju Izraelce, krepko se zauzme za njih. Kralju to nije bilo po volji i namisli Mojsija ubiti. Ali Mojsije pobjegne u pustinju i tu se skloni kod nekoga čovjeka. Taj mu dade svoje ovce, da ih čuva.

Kad je tako Mojsije jednom čuvao ovce u pustinji, ugleda kupinu, gdje gori, a ne sagorijeva. I približi se, da vidi, što je. Uto čuje glas Božji, koji mu reče: »Vidio sam nevolju naroda svojega u Misiru. Zato hoću, da ga izbavim iz ruku misirskih i da ga odvedem u zemlju, gdje teče

mlijeko i med. Idi i javi to Izraelcima i kralju misirskom!« Mojsije reče: »Ne će mi Izraelci vjerovati, nego će reći: »Nije se tebi Bog javio«. I odgovori mu Gospodin: »Uzmi štap ovaj i njime ćeš činiti čudesa«. I još mu reče: »Brat tvoj Aron doći će tebi u susret; njemu kaži, što sam ti rekao«.

24. Mojsije izvodi Izraelce iz Misira.

Mojsije i Aron dođu pred Faraona i reknu mu: »Ovako govori Gospodin Bog Izraelov: »Pusti narod moj, da mi žrtvuje u pustinji!« Faraon reče: »Ne znam Gospodina i ne puštam naroda!« Kad su Mojsije i Aron drugi put došli pred kralja, baci Aron svoj štap pred njega i prometne se štap u zmiju. Faraon se preplaši, ali nije htio pustiti naroda.

Zato dopusti Bog, da svakojake nevolje dođu na narod misirski. Ali Faraon ipak nije htio pustiti Izraelaca, nego reče Mojsiju: »Idi od mene i ne dolazi mi više na

oči!« Mojsije mu odgovori: »Ne ću više doći. Ali čuj, što veli Gospodin: »Oko ponoći pomrijet će svi prvenci u zemlji misirskoj«. I otiđu Mojsije i Aron od Faraona.

A Gospodin Bog zapovjedi Izraelcima: »Svaki domaćin neka zakolje zdravo jagnje od godinu dana, ali kosti da mu ne polomi. Krvlju njegovom neka poškropi kućni prag, i gdje god bude krv na kućama, ne će ondje biti pomora«.

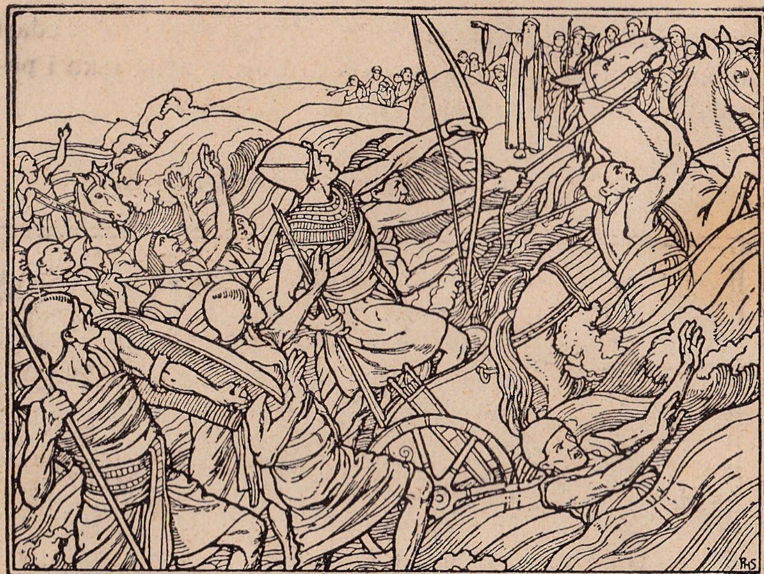
Oko ponoći prođe Misirom anđeo Gospodnji, i poginu svi prvenci Misiraca, a kod Izraelaca, gdje je bila krv na vratima, nije nitko poginuo. I nastade velika vika u svemu Misiru. Faraon se vrlo preplaši i još one noći reče Mojsiju i Aronu: »Izađite što brže možete iz zemlje moje!« Tada izađu Izraelci iz Misira, a Mojsije reče narodu: »Gospodin vas je izveo iz Misira! U spomen toga svetkovat ćete svake godine taj dan i jest ćete vazmeno jagnje«.

25. Izraelci prelaze preko Crvenoga mora.

Kad su Izraelci krenuli iz Misira, odvede ih Bog k Crvenome moru. Ali Faraonu bude žao, što ih je pustio i pođe s vojskom za njima u potjeru. I stigne ih. Kad Izraelci opaze vojsku misirsku, uplaše se, ali Mojsije im reče: »Ne bojte se! Gospodin će se za vas boriti«.

Po zapovijedi Božjoj pruži Mojsije ruku na more i voda se razdijeli. I pođu Izraelci posred mora suhim, a voda je stajala kao zid s jedne i druge strane.

Ujutro pođe Faraon s vojskom za njima. A kad su bili Iraelci već na drugoj strani, Misirci bijahu usred mora. Tada Mojsije po zapovijedi Gospodnjoj mahne rukom na more i voda se sklopi nad Misircima i svi se potope.

26. Bog se brine za Izraelce u pustinji.

Od Crvenoga mora pođu Izraelci u pustinju. Tu im ponestane hrane, i povičū na Mojsija i Arona: »Zašto ste nas izveli u ovu pustinju, da umremo od gladi?« I reče Gospodin Mojsiju: »Večeras ćete jesti mesa, a sjutra ćete se nasititi kruha, i poznat ćete, da sam ja Gospodin, Bog vaš!« I gle, uveče dolete silna jata prepelica, a sjutradan opaze nešto sitno, okruglo, kao mraz po zemlji. I reku jedan drugome: »Man-hu?« to znači: »Što je to?« Mojsije im reče: »To je kruh, što vam ga daje Bog. Skupljajte ga svaki dan. Sedmi dan ne ćete ništa naći, jer je sedmi dan počinak i Gospodinu je posvećen«. I prozovu taj kruh »mana«, a bio je sladak kao medeni kolači. Tom je manom Gospodin hranio Izraelce u pustinji četrdeset godina.

Potom dođu Izraelci u kraj, gdje nije bilo vode. I stane se narod buniti i reče Mojsiju: »Zašto si nas izveo iz Misira? Hoćeš li, da umremo od žeđe?« Mojsije poviče Gospodinu, a on mu reče: »Uzmi štap svoj i udari njime u stijenu i poteći će voda«. Mojsije učini tako i poteče mnogo vode, i napije se narod i stoka.

27. Bog daje deset zapovijedi.

Na svome putovanju po pustinji dođu Izraelci pod goru Sinajsku. I Mojsije uzađe na goru. Tu mu se javi Gospodin i reče: »Kaži sinovima Izraelovima: Ako budete

slušali glas moj i držali zavjet moj, bit ćete moj izabrani narod«. Mojsije kaza to narodu, a narod odgovori: »Činit ćemo sve, što je Gospodin rekao!«

Treći dan poslije toga zagrme gromovi i munje zasijevaju, a gora se Sinaj sva dimila i tresla. Tada izvede Mojsije narod pod goru i Bog proglasi ove zapovijedi:

1. Ja sam Gospodin, Bog tvoj. Nemaj drugih bogova uz mene!
2. Ne uzmi imena Gospodina, Boga svoga, isprazno!
3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji!
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!
5. Ne ubij!
6. Ne sagriješi bludno!
7. Ne ukradi!
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga!
9. Ne poželi žene bližnjega svoga!
10. Ne poželi nikakove stvari bližnjega svoga!

I načini Mojsije oltar i prinese na njemu žrtve. Potom uzme krv od žrtava i poškropi njome narod i reče: »Evo krvi zavjeta, koji učini Gospodin Bog s vama!«

28. Izraelci se klanjaju zlatnome teletu.

Mojsije uzađe opet na goru Sinajsku i Gospodin mu dade dvije ploče, na kojima je bilo napisano deset zapovijedi Božjih.

Mojsije ostade na gori četrdeset dana, gdje je primao od Gospodina različite propise. A kad Mojsija nije bilo dugo s gore, skupi se narod pred Arona i reče: »Hajde, načini nam bogove, koji će ići pred nama!« I načini im Aron zlatno tele, a narod mu prinošaše žrtve i klanjaše mu se kao bogu.

Uto siđe Mojsije s gore, a u rukama mu dvije ploče. Kad ugleda Mojsije zlatno tele i narod, gdje mu se klanja,

razgnjevi se i baci ploče i razbiju se. Potom satre tele u prah i ukori Arona i zapovjedi, da ubiju sve, koji su još bili Bogu nevjerni. Narod učini tako, i pogine taj dan više tisuća ljudi.

Narod je činio pokoru i Bog mu oprosti. A Mojsije načini po zapovijedi Božjoj nove dvije ploče od kamena, i Gospodin Bog napiše na njih deset zapovijedi.

29. Mojsije sagradi sveti šator i uredi službu Božju.

Gospodin reče Mojsiju: »Neka mi sinovi Izraelovi podignu svetište, jer hoću da stanujem u sredini njihovoj«. Mojsije to reče narodu, a narod dragovoljno stade prinositi sve potrebne stvari.

Najprije načini Mojsije sveti šator, koji se mogao prenositi. Sveti je šator četverouglast i dijeli se na dva dijela. Jedan se zove svetinja, gdje se nalazi oltar kadioni, svijećnjak sa sedam grana i stol za postavljanje hljebova. Drugi se dio zove svetinja nad svetinjama, gdje se nalazi kovčeg zavjetni, a u njemu dvije kamenite ploče sa zapovijedima Božjim. Oko svetoga šatora bilo je veliko dvorište. U dvorištu je oltar za žrtve paljenice i velika umivaonica.

Po zapovijedi Božjoj prinošahu Izraelci krvne i nekrvne žrtve. Za krvne su žrtve uzimali goveda, ovce, koze, golubove i grlice; za nekrvne su žrtve uzimali žito, vino, ulje, sol i tamjan.

Izraelci slaviše svake godine tri velika blagdana. Prvi je vazam, a svetkuju ga na uspomenu, što ih je Bog izveo iz Misira; drugi je blagdan sedmica, koji svetkuju na uspomenu, što im je Bog dao zakon na Sinaju; treći je blagdan sjenica, koji sjeća narod na putovanje po pustinji, gdje su stanovali pod sjenicama.

Dan je posta i molitve dan p o m i r e n j a.

Kao dan Gospodnji slavi se s u b o t a.

Službu Božju vrše /v e l i k i s v e ć e n i k, s v e ć e n i c i i l e v i t i. Prvi veliki svećenik bio je Aron, brat Mojsijev.

30. Kako je Bog kaznio buntovnike?

Bog je postavio Mojsija i Arona za poglavare u narodu. Protiv njih se pobune K o r a, D a t a n i A b i r o n i još 250 drugih Izraelaca. I stanu vikati: »Zašto da samo vi vladate nad drugima? Neka budu svi u narodu jednaki!« Kad je to čuo Mojsije, reče: »Dođite sjutra pred Gospodina, pa ćemo vidjeti, koga je Gospodin izabrao«.

Sjutradan dođu Mojsije i Aron k šatorima buntovnika, gdje je bio Kora skupio sav narod. I Mojsije reče narodu: »Udaljite se od šatora tih bezbožnika, da i vi ne propadnete poradi njihovih grijeha. Ako ovi pomru kao što drugi ljudi umiru, nije me Gospodin postavio za poglavara. A ako se zemlja pod njima rastvori i njih proguta, poznat ćete, da su se digli na Gospodina«. I rastvori se zemlja pod njima i proguta Koru, Datana i Abirona, a ostale, koji se se s njima bunili, spali oganj.

31. Mojsije i Aron sumnjaju i Bog ih kazni.

Četrdesete godine poslije izlaska iz Misira, dođu Izraelci k obećanoj zemlji. Kad nijesu imali vode, stanu i opet vikati na Mojsija i Arona: »Zašto ste nas izveli u pustinju, gdje nema vode?« Tada reče Gospodin Mojsiju, neka sazove narod i neka štapom udari po pećini i voda će proteći. Mojsije uzme štap, sakupi narod i reče: »Čujte, odmetnici! Hoćemo li vam iz ove stijene moći izvesti vodu?« I udari Mojsije dvaput štapom po stijeni, i izide

mnoga voda, te se napoji narod i stoka. Ali se nije svidjelo Bogu, što su Mojsije i Aron posumnjali i reče im: »Jer nijeste vjerovali, ne ćete uvesti naroda u zemlju, koju ću mu dati«.

Malo potom umru Mojsije i Aron. Za nasljednika Mojsijeva postavi Bog Jozuu, da uvede narod u obećanu zemlju.

32. Jozua uvede narod u obećanu zemlju.

Poslije smrti Mojsijeve reče Bog Jozui: »Ustani i pređi s narodom preko Jordana u zemlju, koju ću mu dati. Kao što sam bio s Mojsijem, tako ću biti i s tobom«.

I pođe Jozua s narodom k Jordanu. Pred narodom idu svećenici i nose kovčeg zavjetni, i čim okvase noge u vodi, voda se razdijeli i sav narod pređe po suhu. Narod se zaustavi kod grada Jerihona i proslavi ondje vazam, a mana presta padati.

Gospodin reče Jozui: »Evo, dajem ti u ruke Jerihon! Šest dana obilazite oko grada, svaki dan jedamput. A sedmi dan obiđite oko grada sedam puta. Svećenici neka trube pred kovčegom, a kad sedmi put zatrube, srušit će se zidovi gradski«. Jozua to reče svećenicima i narodu, i oni izvrše sve, što je Gospodin zapovjedio. I kad sedmi put zatrube svećenici, poviče sav narod, i sruše se gradski zidovi. I uđe narod u grad i zauzme ga.

Za sedam godina zauze Jozua pomoću Božjom svu obećanu zemlju i razdijeli je među dvanaest plemena izraelskih. Potom umre Jozua u velikoj starosti.

33. Bog postavlja Izraelcima suce za poglavare.

Narod izraelski obeća Jozui, da će vjerno služiti Bogu. Ali je poslije smrti Jozuine narod često otpadao od pravoga Boga i služio krivim bogovima. Zato Bog

kazni narod i dopusti, da ga neprijatelji tlače. U nevolji obraćaju se Izraelci ka Gospodinu, a Gospodin im šalje oslobodıtelje, koji potom vladaju narodom i sude. Zato se i zovu s u c i. Suci vladaju u Izraelu oko 300 godina.

34. Suci Helije i Samuel vladaju nad Izraelcima.

Sudac H e l i j e bio je ujedno i veliki svećenik. U njegovo vrijeme živio je pobožan čovjek E l k a n a i žena mu A n a, a nijesu imali djece. Oni isprose od Boga sina i dadu mu ime S a m u e l. Kad su djetetu bile tri godine, odvede ga majka u sveti šator, jer ga je zavjetovala za službu Gospodinu. I ostade Samuel kod svetoga šatora, i Helije ga je učio zakonu Gospodnjemu, a Samuel mu je pomagao kod službe Božje.

Helije je imao dva nevaljala sina, koji su odvraćali narod od službe Božje. Otac je opominjao svoje sinove, ali ga oni nijesu slušali. I reče Gospodin Heliju: »Zašto više mariš za djecu svoju, nego za mene? Oba će tvoja sina isti dan umrijeti«.

Jednu noć čuje Samuel glas: »Samuele, Samuele!« Samuel pomisli, da ga Helije zove i pritrči k njemu. Helije mu reče: »Nijesam te zvao, idi i spavaj!« Kad je bilo tako i drugi i treći put, dosjeti se Helije, da Samuela Gospodin zove, i reče mu: »Ako još jednom čuješ glas, da te zove, reci: »Govori, Gospodine, tvoj sluga čuje«. I zaista zovne Bog i opet: »Samuele, Samuele!« Samuel se odazove: »Govori, Gospodine, tvoj sluga čuje«. Tada reče Gospodin: »Izvršit ću, čime sam zaprijetio Heliju; jer je znao, da su mu nevaljali sinovi, a on ih nije kaznio«. Sjutradan zapita Helije Samuela: »Što ti je Gospodin kazao? Nemoj mi ništa zatajiti«. Samuel mu sve kaže, a Helije reče: »Gospodin je, neka čini, što mu je volja«.

Skoro potom udare Filisteji na Izraelce i nadvladaju ih. U boju poginu oba sina Helijeva i mnogi Izraelci, a Filisteji otmu kovčeg zavjetni. Kad je to čuo Helije, pade sa stolice, slomi vrat i umre.

Filisteji odnesu kovčeg zavjetni u svoju zemlju. A Bog posla na Filisteje različite bolesti, i mnogo ih pomre. Zato pošalju kovčeg natrag, ali i dalje ostanu gospodari Izraelcima.

Po smrti Helijevoj vladaše narodom sudac Samuel. On popravi narod i obrati ga k Bogu, a Bog oslobodi Izraelce od Filisteja.

35. Samuel pomaza Saula za kralja.

Posljednji sudac u Izraelu bio je Samuel. Njemu zapovjedi Bog, da pomaže S a u l a za prvoga kralja izraelskoga. I Samuel izli ulje na glavu Saulovu i reče: »Evo, pomazao te je Gospodin za vođu svome narodu!« I Bog je bio sa Saulom i dade mu, da nadvlada sve narodne neprijatelje.

Ali doskora Saul postane ohol i ne htjede više da sluša Gospodina. Tada Gospodin posla k njemu Samuela, koji mu reče: »Zato, što si odbacio zapovijed Gospodnju, i Gospodin je tebe odbacio, i ne ćeš biti više kralj«.

36. Samuel pomaza Davida za kralja.

Gospodin reče Samuelu: »Idi k I s a j u B e t l e h e m c u! Ja sam jednoga između njegovih sinova izabrao sebi za kralja«.

I otiđe Samuel u Betlehem i pozove Isaja i sinove njegove. Isaj dođe sa sedam sinova. Samuelu su bili svi po volji, ali kod svakoga začuje glas: »Toga Gospodin nije izabrao!« I upita Samuel Isaja: »Jesu li to svi tvoji

sinovi?« Isaj odgovori: »Još je David, najmlađi, on je kod ovaca«. Samuel reče: »Pošalji po njega!« Onda Samuel uzme rog s uljem i pomaže Davida pred njegovom braćom. I duh Gospodnji siđe na Davida. Ali David i dalje ostane kod ovaca, dok ga Saul ne pozove k sebi.

37. David pobijedi Goljata.

Jednom Filisteji zametnu rat s Izraelcima. Obje su vojske stajale jedna prema drugoj, a među njima bila je dolina. Četrdeset dana izlazio je pred vojsku filistejsku jako naoružani Filistejac, imenom Goljat. On je pozivao Izraelce na borbu i rugao se Gospodinu Bogu, ali od Izraelaca se nitko nije usudio, da mu izađe na megdan.

Uto pohodi David svoju braću na ratištu. Kad je on čuo, gdje se Goljat ruga Gospodinu, bude mu žao, da nema nijednog Izraelca, koji bi se pouzdao u Boga i s Filistejinom se pobio. I ode David k Saulu i reče mu: »Ja ću se pobiti s Filistejinom!« Saul ga stane odvraćati: »Ti si još dijete, a Goljat je stari mejdandžija«. David reče: »Kad sam čuvao ovce, lava i medvjeda ubio sam, i Gospodin Bog, koji me je od njih sačuvao, sačuvat će me i do toga Filistejina!« Onda mu Saul dade svoje oružje i metne svoj oklop na njega. Ali David to skine sa sebe i otrči na potok i uzme pet glatkih kamena, pa u pastirskoj košulji, sa štapom i praćom, izađe pred diva. Kad ga ugleda Filistejin, rasrdi se i stane vikati: »Zar sam ja pseto, da štapom na me ideš? Hodi, da nahranim ptice nebeske i zvijeri zemaljske tvojim mesom«. David mu odgovori: »Ti ideš na mene mačem, kopljem i štitom, a ja idem na tebe u ime Gospodina Boga, komu si se rugao«. Kad Filistejin pođe prema Davidu, metne David brže kamen u praću, zamahne i pogodi Goljata kamenom u glavu. Div se sruši na zemlju. Tada pritrči David i izvuče mu

mač iz korica i odsiječe mu glavu. Kad to vide Filisteji, počnu bježati, a Izraelci za njima i tjeraju ih sve do njihovih granica.

38. Saul progoni Davida i umire.

Kad su Izraelci pobijedili Filisteje i vraćali se iz boja, dođu im u susret žene, koje su pjevale: »Saul pobi tisuću ljudi, a David deset tisuća!« I od toga je dana zamrzio Saul na Davida.

David je lijepo svirao harfu i kralj ga je često slušao. A kad je jednom opet svirao harfu pred kraljem, baci se Saul kopljem na Davida. David se izmakne, a koplje udari u stijenu. Saul je i kasnije više puta pokušao, da Davida ubije. Ali je Gospodin svaki put Davida spasio.

A kad David opazi, da ga Saul mrzi, pobježe u pustinju. Saul pođe da ga traži. I dogodi se, kad je spavao Saul u svome šatoru, i vojnici njegovi oko njega, prikrade se noću David sa svojim ljudima do šatora Saulova. Tada kažu Davidu njegovi ljudi: »Danas ti je predao Bog u ruke neprijatelja tvojega. Hajde, da ga ubijemo!« Ali David reče: »Nemojte ga ubiti! Jer tko će podignuti ruku na pomazanika Gospodnjega i ostati bez krivice?« I otide David i ne učini nikakvo zlo Saulu.

Filisteji navale i opet na Izraelce i potuku ih. U boju padnu i tri sina Saulova, a Saul bude teško ranjen. Tada on reče svome štitonoši: »Izvadi mač, i ubij me!« Kad štitonoša to ne htjede učiniti, uzme Saul mač, baci se na nj i ubije se.

39. David vlada nad Izraelcima. Absalom se buni protiv oca.

Po smrti Saulovoj posta David kraljem izraelskim. David je bio pobožan vladar i mnogo se brinuo za službu

Božju. Za njegove je vlade prenesen kovčeg zavjetni u Jeruzalem.

David je Bogu u čast ispjevao mnogo lijepih pjesama, koje se zovu psalmi. U tim se pjesmama mnogo govori unaprijed o obećanom Spasitelju i o kraljevstvu njegovu. Zato se kralj David naziva prorokom.

Kralj David mnogo je trpio poradi svoga nevaljalog sina Absaloma. Absalom je bio lijep tijelom, ali zao u duši. Kad predobi mnoge ljude za se, dade se proglasiti kraljem i skupi vojsku i pođe na oca. David pobježe preko Jordana, a Absalom osvoji Jeruzalem. Doskora sabere i David vojsku i udari na čete Absalomove. Buntovnici budu sasvim potučeni. Absalom pobježe na mazgi, i zapne u šumi svojom dugom kosom za grane hrastove, a mazga uteče ispod njega. Neki vojnik opazi ga gdje visi i javi to vojskovođi Davidovu. Taj dođe i strelicama ubije Absaloma. Potom skinu njegovo tijelo i bace ga u duboku jamu i zatrpaju kamenjem.

David je namislio, da sagradi veličanstveni hram Gospodinu. I javi mu se Gospodin i reče, da taj hram ne će sagraditi on, nego njegov sin Salomon, ali obeća Davidu, da će se iz doma njegova roditi Spasitelj svijeta i da će Spasiteljevo kraljevstvo trajati do vijeka.

Prije smrti dade David pomazati za kralja svojega sina Salomona i umre, čašćen i slavljen od sviju.

40. Salomon vlada nad Izraelcima.

Bog je dao Salomonu veliku mudrost i bogatstvo, i mir je bio sve vrijeme, dok on vladaše.

Salomon poče zidati prekrasan hram Gospodinu i sazida ga za sedam godina. Hram je bio sličan svetome šatoru, ali je bio mnogo veći i ljepši. Kad je u hram prenesen kovčeg zavjetni, stane Salomon pred oltar i počne moliti: »Gospodine Bože! Uslišaj prošnje naroda svojega, kad bude molio na ovome mjestu«. A kad svrši molitvu, siđe oganj s neba i spali žrtve. I javi mu se Gospodin i reče: »Uslišao sam molitvu tvoju i odabrao sam to mjesto, da mi bude dom«.

Salomon nije ustrajao u dobru. Kad ostari, dopusti neznabožačkim ženama, da grade oltare svojim bogovima. To je bilo Gospodinu mrsko i reče mu: »Zato, što si to učinio, kraljevstvo će se tvoje razdijeliti«.

41. Kraljevstvo se Salomonovo razdijeli.

Poslije smrti Salomonove razdijeli se kraljevstvo njegovo. Od doma Salomonova otpade deset plemena, a samo pleme Judino i Benjaminovo ostade uza nj. Tako nastanu dva kraljevstva: kraljevstvo judejsko s glavnim gradom Jeruzalemom i kraljevstvo izraelsko s glavnim gradom Samarijom.

I ta se dva kraljevstva nijesu dugo održala. Zato što su mnogi Izraelci služili krivim bogovima, dopusti Gospodin, da ih nadvladaju Asirci i odvedu narod u sužanjstvo asirsko. Nešto se dulje održalo kraljevstvo judejsko. A kad su i tamo počeli služiti krivim bogovima, dopusti Gospodin, da ih nadvladaju Babilonci i odvedu narod u sužanjstvo babilonsko.

42. Bog šalje proroke.

Da izabrani narod ne izgubi vjere u pravoga Boga i nađe u obećanoga Spasitelja, slao mu je Gospodin svete ljude, koji se zvahu proroci. Proroci opominju narod, tumače mu zapovijedi Božje i tješe ga, da će doći Spasitelj.

O Spasitelju su proroci kazali unaprijed:

da će se roditi u judejskome gradu Betlehemu (to je kazao Mihej);

da će se roditi od prečiste Djevice iz plemena Davidova; da će činiti čudesa; da će trpjeti i umrijeti (to je kazao Izaija);

da će uskrsnuti i na nebo uzaći; da će osnovati Crkvu, koja će po sve vrijeme trajati (to je kazao David). Vrijeme, u koje će se Spasitelj roditi, naprijed su kazali proroci Danijel i Agej.

43. Bog spušta oganj na žrtvu Ilijinu.

Bezbožni izraelski kralj Ahab sazida hram krivom bogu Balu i dovede u zemlju mnogo neznabožačkih svećenika. Zato posla Bog k njemu proroka Iliju, da mu reče: »Ne će biti rose ni kiše, dok ja ne kažem«. I nastane glad u kraljevstvu.

Kad se navrše tri godine i šest mjeseci, otkako nije bilo kiše, dođe opet Ilija pred Ahaba. Kralj mu reče: »Jesi li ti onaj, koji nesreću donosiš Izraelcima?« Ilija odgovori: »Ne donosim ja nesreće, nego ti, koji si ostavio zapovijedi Božje i pristao uz krive bogove. Saberi narod, a neka dođe i 450 svećenika Balovih«.

Kad dođu svećenici Balovi i narod, reče Ilija narodu: »Ja sam sâm, a svećenika Balovih ima 450. Dajte nam dva junca. Jednoga neka metnu oni na žrtvenik, a jednoga ću metnuti ja; ali da ne potpaljujemo drva na žrtveniku! Potom neka oni prizovu imena svojih bogova, a ja ću prizvati ime Gospodina, Boga svojega. I koji pusti oganj na žrtvu, priznat ćemo ga pravim Bogom«. Sav narod pristane na to.

Balovi svećenici zakolju svoga junca i metnu ga na žrtvenik. Sada stanu igrati oko njega i vikati od jutra do podne: »Bale, usliši nas!« Ali nema odgovora. Ilija im reče: »Vičite jače; možda se vaš bog razgovara, ili je na putu ili spava«. A oni stanu još jače vikati, ali opet nema odgovora.

Uto dođe večer. Tada načini Ilija žrtvenik i metne na nj žrtvu i stane se moliti: »Gospodine Bože! Pokaži danas, da si ti pravi Bog«. Jedva je te riječi izgovorio, pusti Bog oganj s neba i spali Ilijinu žrtvu. A kad to vidi narod, pokloni se i poviče: »Gospodin je Bog! Gospodin je Bog!« Tada se Ilija pomoli Gospodinu za kišu i za čas se naoblači i padne velika kiša.

44. Ahab prisvoji Nabotov vinograd.

Neki čovjek, imenom N a b o t, imao je vinograd blizu dvora kralja Ahaba. Ahab je htio taj vinograd kupiti, ali mu Nabot reče: »Ne mogu da ti prodam, što sam baštinio od svojih otaca«. Kralj se zato rasrdi i dođe kući i ne htjede da jede. A žena mu reče: »Zašto se srdiš i ne jedeš? Ja ću ti pribaviti vinograd Nabotov«. I napiše kraljica pismo starješinama grada: »Nađite dva čovjeka, koji će lažno posvjedočiti, da je Nabot hulio na Boga i kralja. Onda izvedite Nabota iz grada i kamenujte ga«. Starješine tako učine.

Kad su ubili Nabota, reče žena Ahabu: »Uzmi vinograd, jer je Nabot mrtav«. I pođe Ahab u vinograd Nabotov, da ga prisvoji. Ali mu izađe u susret po zapovijedi Gospodinovoj prorok Ilija i reče: »Ubio si i tuđe si prisvojio! Ovako veli Gospodin: »Na onome mjestu, na kojem su psi lizali krv Nabotovu, lizat će i tvoju krv. A ženu će tvoju psi izjesti.'«.

Tako se i dogodilo.

Poslije tri godine bude Ahab ranjen u ratu i umre na kolima. A kad su prali kola, dolazili su psi i lizali krv nje-

govu. I na ženi se njegovoj ispunilo, što je prorok rekao. Novi je kralj izraelski zapovjedio slugama, da bace ženu Ahabovu s prozora, i došli su psi i izjeli su tijelo njezino.

45. Bog kažnjava djecu, koja su se rugala proroku Elizeju.

Prije nego je Ilija uzet s ovoga svijeta, postavio je po zapovijedi Božjoj Elizeja za proroka.

Dok se Ilija razgovorao s Elizejem, dođu s neba ognjena kola i ognjeni konji, s kojima ode Ilija na nebo. I uzme Elizej proročki štap Ilijin i udari njime po Jordanu. Voda se razdijeli i on prođe suhim. Tako su ljudi upoznali, da je Elizej prorok od Boga poslan i poklone mu se.

Jednom pođe Elizej u neki gradić, gdje su se Izraelci klanjali zlatnome teletu. A kad je išao putem, dođu dječaci iz grada i stanu mu se rugati: »Hodi, ćelo! Hodi, ćelo!« Elizej zaprijeti dječacima u ime Gospodnje. Uto dođu dva medvjeda iz šume i rastrgaju od onih dječaka četrdeset i dvojicu.

Dok je Elizej živio, učini pomoću Božjom mnoga čudesa. Ali i poslije smrti proslavi Bog Elizeja velikim čudom. Elizej umre i ukopaju ga. I dogodi se, da su u njegov grob metnuli mrtvo tijelo nekoga čovjeka. A čim se mrtvac dotače kosti Elizejevih u grobu, odmah oživi i ustade.

46. Jona propovijeda Ninivljanima pokoru.

Poslije smrti Elizejeve bio je Jona prorok u narodu izraelskomu.

Jedan dan reče Bog Joni: »Ustani i idi u Ninivu (glavni grad asirskoga kraljevstva) i propovijedaj ondje pokoru! Ninivljani će propasti, ako se ne poprave«. Ali

Jona ne posluša Gospodina, nego otide k moru i uniđe u lađu, da se odveze u drugi kraj. Tada Gospodin podiže na moru veliku oluju. Svi su se na lađi prestrašili i svaki se molio svojemu Bogu. A nekoji rekoše: »Hajde, bacimo kocku, da vidimo, poradi koga je ta nesreća!« I kocka pade na Jonu, a on im reče: »Bacite me u more i prestat će oluja«. Onda bace Jonu u more, i umiri se more onaj čas. Jonu proguta velika riba, ali ga Bog sačuva živa i poslije tri dana i tri noći izbaci ga riba na suho.

Tada Jona otide u Ninivu i stade vikati po ulicama gradskim: »Još četrdeset dana i Niniva će propasti!« Ali Ninivljani stanu postiti, a kraj zapovjedi: »Svaki neka se popravi, pa će nam se možda Bog smilovati«. I zaista Bog pomilova grad i oprosti mu kaznu.

47. Stari Tobija čini djela milosrđa.

U ropstvu asirskome živio je s porodicom svojom pobožan Izraelac, imenom Tobija. Njemu dade Gospodin, da je stekao milost u asirskoga kralja, koji mu dopusti, da ide kudgod ga je volja. I Tobija stade obilaziti svoje zemljake, koji su bili u ropstvu; tješio ih je i opominjao na dobro; a kad vidi gladne ili žedne, obilato im dijeli milostinju, i ukopava Izraelce, što su ih Asirci ubili. Dok je tako drugima dijelio milostinju, postade i sam siromašan.

Kad je jednom Tobija ležao u dvorištu kraj zida, pade mu u oči nečist iz lastavičina gnijezda, i Tobija oslijepi.

Tobija se nije tužio na svoje nevolje, već je strpljivo snosio sve, što je Bog na njega poslao.

Kad je Tobija postao siromašan, išla je žena njegova svaki dan na tkalački posao. Jednom dobije na dar jare

i donese ga kući. Tobija začu blejanje jareta i reče: »Pazite, možda je ukradeno! Vratite ga gospodaru, jer nam nije dopušteno, da jedemo ukradeno.«

48. Anđeo Rafael prati na putu mladoga Tobiju.

Tobiji bio je dužan mnogo novaca neki Izraelac, koji je živio u dalekoj zemlji. Kad je Tobija postao siromašan, posla svojega sina, mladoga Tobiju, da taj novac donese. Sin pođe, da potraži pratioca za putovanje. I nađe zgodna mladića, gdje stoji spreman za put. Taj mladić bio je anđeo Božji, a Tobija to nije znao. I odvede ga k ocu, a anđeo reče: »Ja ću tvoga sina odvesti u onu zemlju i natrag ću ga k tebi dovesti.« Otac ih blagoslovi i reče: »Sretno putujte, Bog bio s vama i anđeo vas njegov pratio!«

Uvečer dođu do neke rijeke. Tobija htjede da opere noge, ali se iz vode baci velika riba i Tobija se prestraši. Anđeo mu reče: »Uhvati ribu i izvadi iz nje žuč. jer je dobra za lijek!«

Potom dođu k nekome rođaku Tobijinu, koji ih veselo dočeka i dade svoju kćer mladomu Tobiji za ženu, a dade mu i mnogo blaga. Dok je Tobija boravio kod rođaka, otide anđeo k onome dužniku i dobije od njega posuđen novac. I pođu natrag.

Kad se vrate kući, reče anđeo mladome Tobiji, neka uzme riblju žuč i namaže njom oči ocu svojemu. I otac progleda, a oni svi stanu hvaliti Boga.

Tada pripovijedi mladi Tobija ocu sva dobročinstva, koja mu je učinio pratilac, i oni ga zamole, da uzme polovicu svega blaga, što su ga donijeli. Anđeo im reče: »Slavite Boga i hvalite ga, jer vam je učinio svoje milosrđe. Molitva, post i milostinja više vrijede nego blago

i bogatstvo.« A starom Tobiji reče: »Kad si se Bogu molio, ja sam prinosio tvoju molitvu Gospodinu. I jer si bio drag Bogu, trebalo je, da te stignu nevolje. Ja sam Rafael, jedan od sedmorice anđela, koji stojimo pred Gospodinom.« Kad oni to čuju, prestrašе se, ali im anđeo reče: »Ne bojte se, Bog je tako htio, da dođem k vama. Zato Bogu zahvaljujte za sve, što vam je učinio.« I nesta anđela. A oni su slavili Boga i pripovijedali divna djela Gospodinova.

49. Danijel i njegovi drugovi ne će da jedu jela, koja su Izraelcima zabranjena.

Babilonski kralj odvede u ropstvo više izraelskih mladića iz kneževskih porodica. Neke od njih dade kralj odgajati u svome dvoru. Među njima bio je Daniel i tri njegova druga, a kralj je zapovjedio, da im daju jelo od njegova stola.

Ali Danijel i njegovi drugovi odluče, da ne će jesti jela, koja su Izraelcima zabranjena. Zato zamole kraljeva dvoranina, da im daje za jelo samo varivo i vodu za pilo. Taj im reče: »Bojim se kralja; jer ako vidi, da ste vi mršaviji od drugih mladića, pogubit će me.« Danijel mu reče: »Davaj nam deset dana samo varivo i vodu, a onda, kako vidiš, tako čini s nama.« Dvoranin pristane. A poslije deset dana bili su Danijel i njegovi drugovi deblji i ljepši od onih mladića, koji su jeli jelo od kraljevskog stola. Kasnije su dobivali samo varivo. A Bog dade Danijelu i njegovim drugovima veliku mudrost, i kralj ih uze za svoje savjetnike.

50. Bog kazni kralja Baltazara radi svetogrđa.

Babilonski kralj Baltazar dade veliku gozbu svojim velikašima. Kad se kralj napije vina, zapovjedi, da

donesu zlatne i srebrne posuđe, što ih je njegov djed ugrabio u jeruzalemskomu hramu. I stanu piti iz njih kralj i njegovi velikaši. Dok su vino pili iz tih posuda, ukaže se na zidu ruka čovječja i napisa tri riječi. Kralj se vrlo uplaši i pozva mudrace svoje, ali nijedan nije mogao pisma pročitati ni kazati, što znači.

Tada pozovu Danijela. Danijel reče kralju: »Ti si, kralju, dao donijeti svete posude iz doma Gospodnjega i pio si iz njih ti i tvoji velikaši. Zato je Gospodin poslao ruku, koja je pisala po zidu. A napisano je: »Mane, Tekel, Fares«. To znači: Prestaje tvoje kraljevstvo i razdijelit će ga neprijatelji.« Istu noć navale neprijatelji i ubiju Baltazara i razdijele njegovo kraljevstvo.

51. Bog izbavi Danijela iz lavske jame.

Perzijski kralj D a r i j e postavi Danijela svojim namjesnikom. Poradi toga postadoše Danijelu velikaši zavidni i htjedoše da ga zbace s te časti. Na Danijelu ne nađu nikakove krivnje, ali da ga ipak mogu optužiti, zamole kralja, neka izda zapovijed, da će svakoga baciti u lavsku jamu, tko se za vrijeme od trideset dana bude molio komu drugomu osim kralju.

Danijel se i dalje molio jedino svojemu Bogu. Kad to opaze njegovi neprijatelji, jave kralju: »Danijel ne mari za tvoje zapovijedi!« Kralj bi mu bio rado oprostio, ali ne dadoše neprijatelji Danijelovi, nego prisiliše kralja, da ga baci u lavsku jamu. Kad su Danijela bacali u jamu, reče mu kralj: »Bog tvoj, kojemu bez prestanka služiš, neka te izbavi!«

Sjutradan otide kralj k lavskoj jami i poviče: »Danijele, je li te mogao Bog tvoj izbaviti od lavova?« A Danijel mu odgovori: »Bog moj posla mi anđela svoga i zatvori usta lavovima, i ne učiniše mi ništa.« Tada se

obraduje kralj i zapovjedi, da izvade Danijela iz jame, a one velikaše, koji su ga tužili, dade baciti u jamu, i lavovi ih odmah raznesoše. Potom zapovjedi kralj: »Svaki neka se boji Boga Danijelova, jer je on Bog živi, koji čini čudesa na nebu i na zemlji!«

52. Zarobljeni se Izraelci vraćaju iz ropstva.

Perzijski kralj, imenom C i r, dopusti zarobljenim Izraelcima u Babilonu, da se slobodno vrate u domovinu i da nanovo sazidaju hram u Jeruzalemu. I vrati se mnogo tisuća Izraelaca iz ropstva, ponajviše od plemena Judina. Zato se poslije ropstva svi sinovi Izraelovi prozovu Judeji ili Židovi.

Kad stigoše u domovinu, načiniše žrtvenik i postaviše temelje novome hramu. Ali u hramu nije bilo kovčega zavjetnoga, jer ga je za vrijeme ropstva sakrio prorok Jeremija, i nikada se više kovčeg nije našao.

Novi hram je svečano posvećen. A kad vidješe starci, da taj hram nije onako lijep i velik kao Salomonov, stanu se žalostiti. Tada im Bog posla proroka Ageja, koji im reče: »Slava ovoga doma posljednjega bit će veća, nego onoga prvoga, jer će u njega doći Spasitelj.«

53. Braća makabejska umiru za propise zakona Božjega.

Kad su se Židovi vratili iz ropstva, živjeli su u miru trista godina. Kasnije ih počnu progoniti neznabožački kraljevi. Najgore ih je progonio sirski kralj Antioh. Taj je silom odvraćao narod od prave vjere i od propisa zakona Božjega. Mnogi doista i otpadnu od vjere, ali je bilo i takovih, koji su rado za svoju vjeru trpjeli muku i smrt.

Među ovima se osobito istakla jedna majka sa svojih sedam sinova, koje zovemo »braća makabejska«.

Braću dovedu pred Antioha, a on im zapovjedi, da jedu meso od neznaboške žrtve. Najstariji između braće reče: »Volimo umrijeti, negoli prekršiti zapovijedi Božje.« Nato se kralj razgnjevi i zapovjedi, da užare tave, da mu izrežu jezik i da ga živa prže na tavi.

Kad su mučili drugoga, reče on kralju: »Ti nas, bezbožniče, ubijaš, ali će nas kralj svijeta ovoga uskrisiti na vječni život, jer umiremo za njegov zakon«. Jednako hrabro pogiboše i svi ostali. Napokon bude i majka pogubljena.

54. Židovi očekuju obećanoga Spasitelja.

Poslije mnogih ratova oslobode se Židovi od kraljeva sirskih. Sad je narod imao i opet vladare svojega plemena i mir je bio u cijeloj zemlji. Ali to ne potraja dugo, jer se Židovi stadoše svađati medju sobom, koga će postaviti za kralja.

U to su vrijeme gospodarili svijetom Rimljani. Njih pozovu Židovi, da dodju u zemlju i da odluče, tko će im biti kralj. I dođu Rimljani, zauzmu Jeruzalem i postave tuđinca Heroda za kralja.

Kad su Rimljani došli u Židovsku zemlju, počeli su širiti ondje neznaboške običaje, i Židovi sve manje mare za svoju vjeru. To je bilo žao dobrim i pobožnim Židovima, i zato su sve više željeli, da dođe obećani Spasitelj i molili Boga, da ga pošalje. Napokon nastade vrijeme, da Spasitelj dođe. I dobri se Bog smilova narodu i posla mu Spasitelja, koji je jedinorođeni Sin Božji, Gospodin naš Isus Krist.

B.

NOVI ZAVJET.

1. Anđeo Gabriel naviješta Ivanovo rođenje.

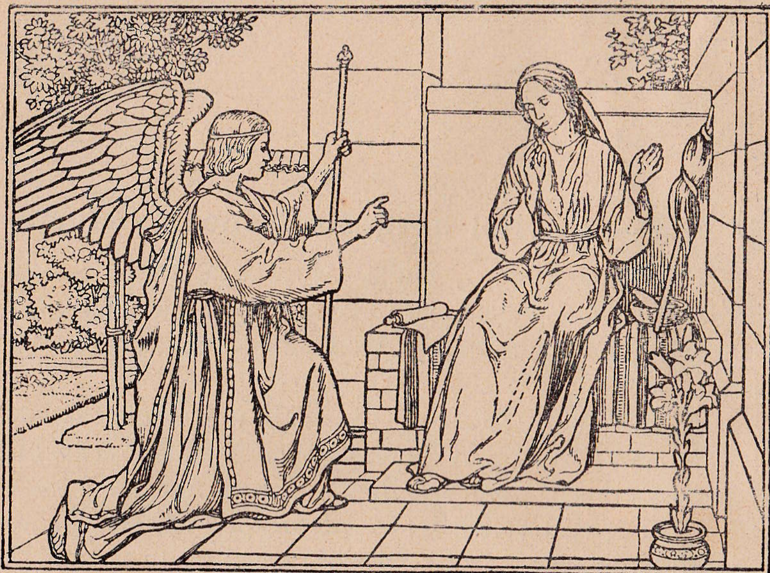
U vrijeme Heroda, kralja židovskoga, živio je svećenik, imenom Zaharija i žena njegova Elizabeta. Oni su bili pravedni pred Gospodinom, a već stari i nijesu imali djece.

Dođe red na Zahariju, da služi u jeruzalemskome hramu. A kad uđe u svetinju, javi mu se anđeo Gabrijel i reče mu: »Dobit ćeš sina i nadjeni mu ime Ivan. On će ići pred Spasiteljem, da mu pripravi narod«. Zaharija nije htio vjerovati i reče: »Po čemu ću to poznati?« Anđeo odgovori: »Ja sam Gabrijel, koji stojim pred Gospodinom. Poslan sam, da ti to javim. A zato, što nijesi vjerovao mojim riječima, bit ćeš nijem tako dugo, dok se to ne dogodi«. I nestade anđela.

2. Anđeo Gabriel naviješta Isusovo rođenje.

U galilejskom gradu Nazaretu živjela je sveta Djevica, imenom Marija. Ona je bila zaručena za pravednoga muža Josipa. Marija i Josip bili su iz kraljevskoga roda Davidova.

K Djevici Mariji posla Bog anđela Gabrijela, koji joj reče: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovena ti među ženama!« Kad to Marija čuje, uplaši se. Anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo, našla si milost u Boga! Ti ćeš roditi sina i nadjeni mu ime Isus«. A Marija upita anđela: »Kako će to biti?« Anđeo joj odgovori: »Duh sveti doći će na tebe. Zato će se i ono sveto, što ćeš

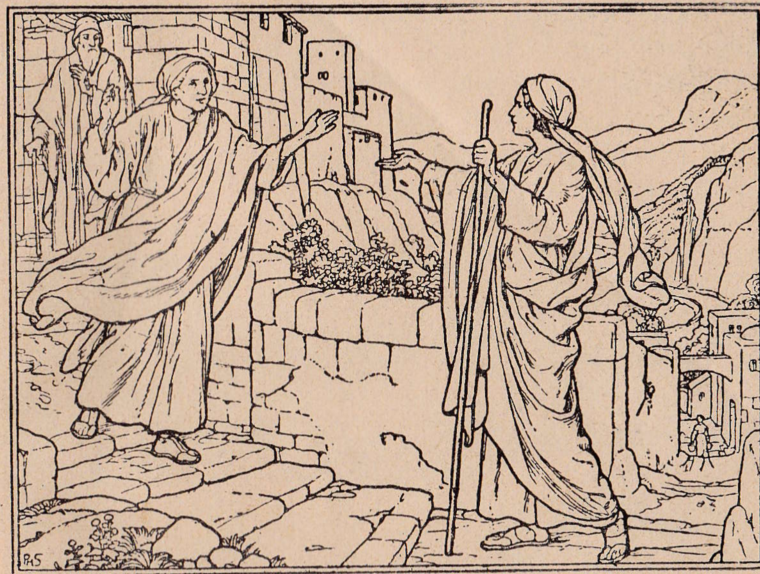

ti roditi, nazvati Sin Božji«. Tada reče Marija: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj«. I anđeo otide od nje.

3. Djevica Marija ide Elizabeti u pohode.

Marija otide u Judeju, da pohodi svoju rođakinju Elizabetu. Kad uđe u kuću Zaharijinu, pozdravi Elizabetu. A Elizabetu prosvijetli Duh sveti i ona reče: »Blagoslovena ti među ženama i blagosloven plod utrobe tvoje! I otkuda meni to, da dolazi mati Gospodina mojega k meni? Blago tebi, jer si vjerovala; i izvršit će se sve ono, što ti je kazao Gospodin«. Tada reče Marija: »Veliča duša moja Gospodina, i obradova se duh moj u Bogu, Spasitelju mojem. Odsad će me zvati blaženom svi naraštaji; jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan i čije je ime sveto«.

I ostade Marija kod Elizabete od prilike tri mjeseca, a potom se vrati kući svojoj u Nazaret.

4. Ivan se rodi.

Zaharija i Elizabeta dobiju sina. I dođu susjedi i rođaci i veseliše se s njima. Kad je trebalo djetetu dati ime, htjedoše da ga prozovu imenom oca njegova Zaharije. Ali mati reče: »Neka mu bude ime Ivan«. Oni se začude i reku: »Nikoga nema u tvojoj rodbini, koji se tako zove«. Tada upitaju oca, koje ime da mu dadu. Zaharija zaište pločicu i napiše: »Ivan mu je ime«. I Zaharija odmah progovori i zahvali Bogu. A dječak Ivan rastao je i živio u pustinji, dok mu ne zapovjedi Gospodin, da pripravlja narod za Spasitelja.

5. Isus Krist se rodi.

Rimski car August izda zapovijed, da prebroje sve ljude u njegovoj državi. I pođu ljudi da se prijave, svaki onamo, gdje su mu živjeli djedovi. Josip i Marija bili su

od roda Davidova, zato otidu iz Nazareta u Betlehem, grad Davidov, da se ondje prijave. Kad dođoše u Betlehem, ne mogoše nigdje naći stana. I otiđu i nađu kraj Betlehema štalicu i uđu u nju. Onu noć rodi u štalici prečista Djevica Marija Spasitelja svijeta, Isusa Krista, i povije ga i položi u jaslice.

6. Pastiri se klanjaju djetetu Isusu.

Onu noć, kad se Isus rodio, čuvali su u okolici Betlehema pastiri svoje stado. K njima dođe anđeo Gospodnji i svjetlost ih obasja. Anđeo reče pastirima: »Javljam vam veliku radost! Danas se u gradu Davidovu rodio Spasitelj svijeta. I evo vam znaka: naći ćete dijete povito, gdje leži u jaslicama«. Ujedamput dođe s neba mnogo anđela i zapjevaju: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje!« I otidu anđeli u nebo.

Tada rekoše pastiri jedan drugome: »Hajdemo do Betlehema, da vidimo, što nam je Gospodin javio!« I odmah otidu u Betlehem i nađu dijete Isusa, gdje leži u jaslicama. I poklone se pastiri djetetu Isusu i radosni vrate se natrag i zahvale Bogu za sve, što su čuli i vidjeli.

7. Isusa prikazuju u hramu.

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, donesu ga Josip i Marija u Jeruzalem, da ga prikažu Bogu. I prinesu u

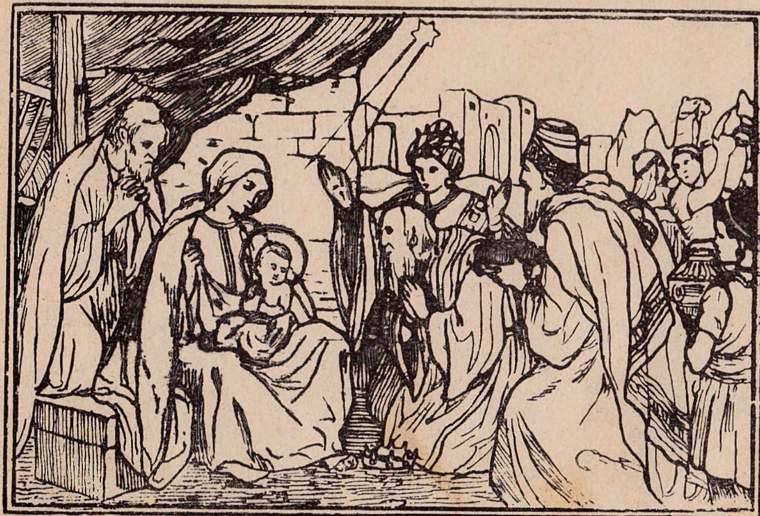
hramu i svoj dar: dvije grlice ili dva goluba, jer je tako zapovijedao Božji zakon.

Tada je živio u Jeruzalemu pobožan starac, imenom S i m e o n. Njemu je Duh sveti kazao, da ne ću umrijeti, dok ne vidi Spasitelja svijeta. Kad su Josip i Marija donijeli dijete Isusa u hram, dođe onamo Simeon i odmah u djetetu prepozna obećanog Spasitelja. I uzme Simeon Isusa na ruke i reče: »Sad ću mirno umrijeti, jer sam vidio Spasitelja«. A Mariji, majci Isusovoj, reče: »Ti ćeš se mnogo žalostiti, jer će ljudi Isusa progoniti«.

8. Mudraci se klanjaju djetetu Isusu.

Kad se Isus rodio u Betlehemu, dođu u Jeruzalem mudraci od istoka i zapitaju: »Gdje je židovski kralj, što se rodio? Vidjeli smo zvijezdu njegovu na istoku i došli smo, da mu se poklonimo«.

Čim je Herod to čuo, uplaši se vrlo i sabra svećenike i starješine i upita ih: »Gdje će se Krist roditi?« Oni odgovoriše: »U Betlehemu, gradu judejskomu, jer je tako rekao prorok Mihej«.

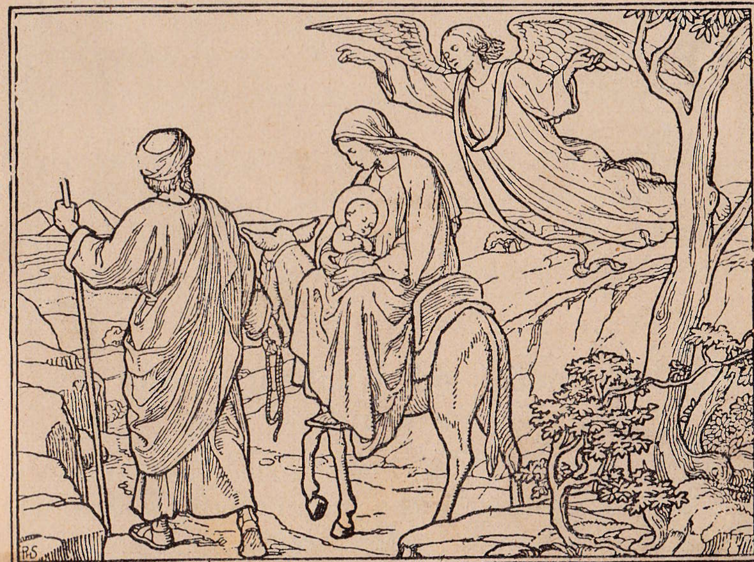

Onda Herod potajno dozva mudrace i upita ih, kad im se zvijezda javila. Potom ih posla u Betlehem i reče: »Idite i raspitajte dobro za dijete, a kad ga nađete, javite mi, da i ja idem, da mu se poklonim«.

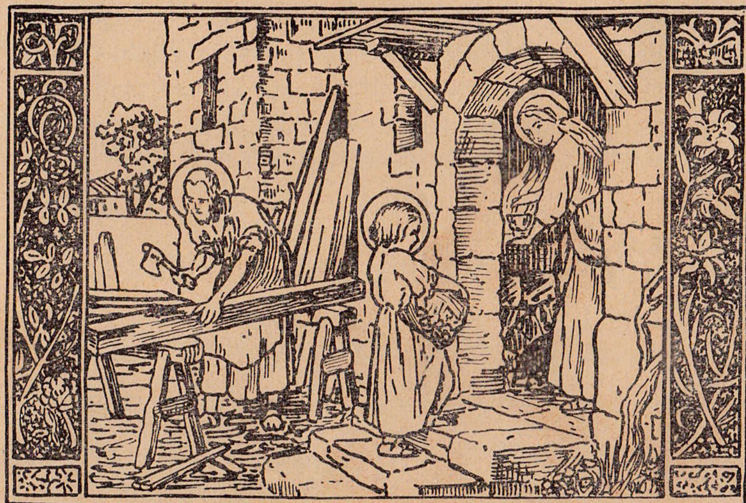
I mudraci pođu. I gle zvijezda, koju su vidjeli na istoku, opet im se pokaže i dovede ih u Betlehem, gdje je bilo dijete. Mudraci nađu dijete s Marijom i Josipom, i padnu ničice pred Isusa i poklone mu se. I dadu mu darove: tamjan, zlato i plemenitu mast. Potom prime mudraci u snu zapovijed, da se ne vraćaju k Herodu, i oni krenu drugim putem u svoju zemlju.

9. Sveta obitelj bježi u Misir.

Kad je Herod vidio, da uzalud čeka mudrace, vrlo se razljuti i zapovjedi, da se u Betlehemu i okolici njegovoj

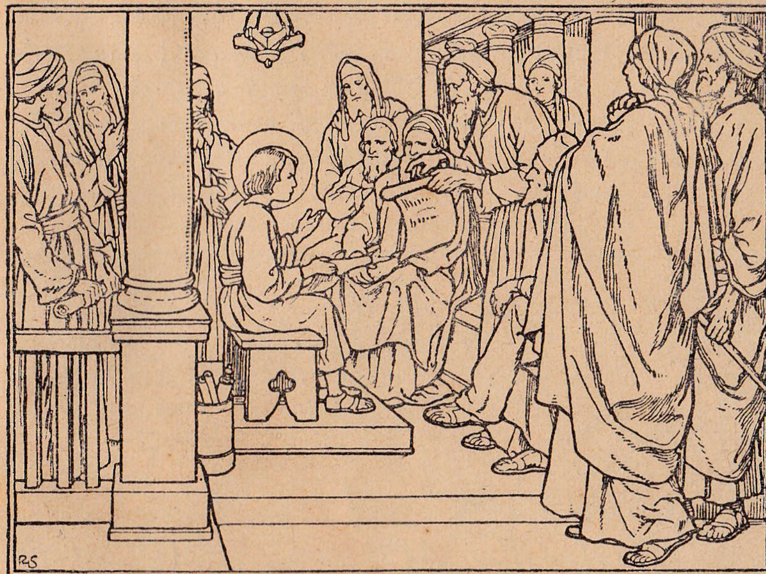
ubiju svi dječaci, koji još nemaju dvije godine. Herod je mislio, da će tako pogubiti i Isusa. Ali prije nego se izvršila zapovijed Herodova, reče anđeo Gospodnji Josipu u snu: »Ustani i uzmi dijete i mater njegovu, pa bježi u Misir i ostani ondje, dok ti ja ne kažem; jer Herod hoće, da pogubi dijete«. Josip odmah ustane i s djetetom i s majkom njegovom pobježe u Misir.

Sveta obitelj ostala je u Misiru do smrti Herodove. A kad Herod umre, reče opet anđeo Josipu: »Vrati se natrag, jer su umrli, koji su htjeli dijete ubiti«. Tada se vrati sveta obitelj i nastani se u Galileji, u gradu Nazaretu.

10. Isus dječak od dvanaest godina ide u hram.

Marija i Josip išli su svake godine u Jeruzalem o blagdanu vazma. Kad je bilo Isusa dvanaest godina, povedu i njega sa sobom. I prođe blagdan i oni se vratiše

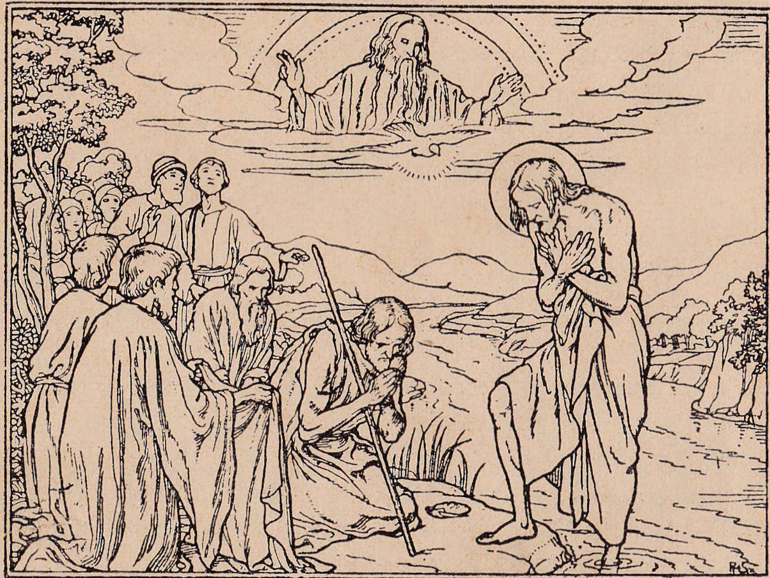
kući, a Isus osta u hramu. Kad su otišli dan hoda, stanu Isusa tražiti među rođacima i znancima. A kad ga ne nađoše, vratiše se natrag u Jeruzalem, da ga tamo traže. Poslije tri dana nađu ga u hramu, gdje sjedi među učiteljima i sluša ih i pita. Tada mu reče majka njegova: »Sinko, što si nam to učinio? Evo, žalosni smo te tražili«. Isus odgovori: »Zašto ste me tražili? Zar nijeste znali, da meni treba biti u onomu, što je oca mojega?« I vrati se Isus u Nazaret i bio je poslušan svojoj majci Mariji i svomu hranitelju Josipu. U Nazaretu osta Isus do svoje tridesete godine.

11. Ivan krsti Isusa.

Već je bilo blizu vrijeme, da Isus počne ljude javno naučavati. Zato zapovjedi Gospodin Ivanu u pustinji, da mu pripravi narod. I poče Ivan propovijedati: »Pokoru

činite, jer je blizu kraljevstvo nebesko«. Mnogi su ljudi iz Jeruzalema i cijele Judeje dolazili k Ivanu i priznavali svoje grijehe, a Ivan ih je krstio u rijeci Jordanu.

Kad je Isusu bilo trideset godina, dođe i on na Jordan k Ivanu, da ga krsti. Ivan reče Isusu: »Treba da ti mene krstiš, a ne ja tebe«. Isus odgovori: »Pusti sada, jer tako

je Božja volja«. Tada Ivan krsti Isusa. A kad je Isus izašao iz vode, gle, otvori se nebo i Duh sveti kao golub siđe na Isusa. I začuje se glas Oca nebeskoga: »Ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji«.

12. Đavao iskušava Isusa.

Poslije krštenja otide Isus u pustinju, gdje je postio četrdeset dana i četrdeset noći, i napokon ogladni. Tada pristupi k njemu đavao i reče mu: »Ako si sin Božji, reci,

da ovo kamenje postanu hljebovi«. Isus odgovori: »Ne živi čovjek samo od hljeba, nego i od svake riječi Božje«. Onda ga odvede đavao u Jeruzalem i postavi ga na vrh hrama i reče mu: »Ako si sin Božji, baci se dolje; jer je pisano, da će anđeli Božji tebe čuvati«. Reče mu Isus: »Ali je i to pisano: »Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega«. Napokon odvede đavao Isusa na vrlo visoku goru i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i reče mu: »Sve ovo dat ću tebi, ako padneš i meni se pokloniš«. Tada mu reče Isus: »Idi od mene, sotono! Jer je pisano: Gospodinu se Bogu svojemu klanjaj i njemu jedinomu služi«. I ostavi ga đavao i dođu anđeli i počnu mu služiti.

13. Isus pozva svoje prve učenike.

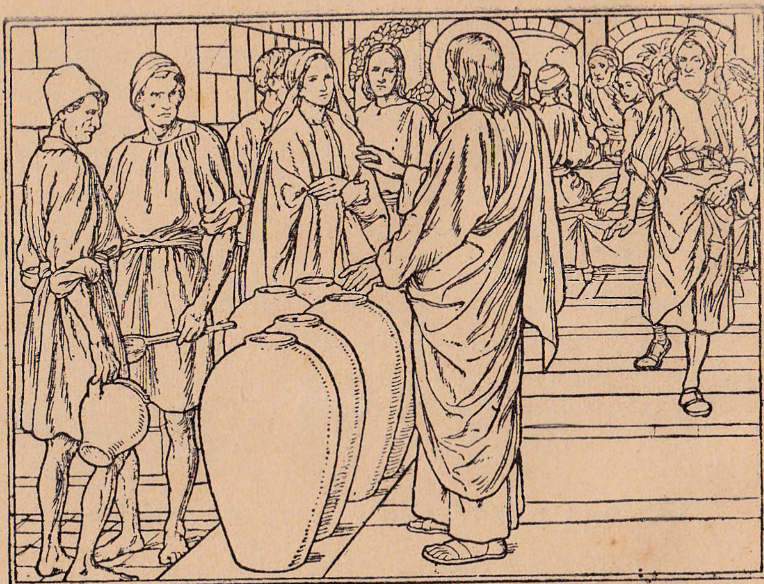
Isus dođe u okolicu rijeke Jordana, gdje je Ivan krstio. Kad Ivan ugleda Isusa, reče dvojici svojih učenika: »Evo jaganjac Božji!« I odmah ona dva učenika ostave Ivana Krstitelja i pođu za Isusom. Ti učenici bili su Ivan i Andrija.

Andrija nađe svoga brata Simona i reče mu: »Našli smo Spasitelja, Krista«. I dovede Simona k Isusu. A kad Isus ugleda Simona, reče mu: »Ti si Simon, i zvat ćeš se Petar«. Doskora pozva Isus još i neke druge učenike.

14. Isus tvori prvo čudo.

U Kani Galilejskoj bila je svadba. Na svadbu dođe Marija, majka Isusova, a pozovu i Isusa i njegove učenike. I Isus dođe.

Kad nesta vina, reče Marija Isusu: »Nemaju vina!« Isus reče slugama: »Napunite posude vodom!« I napune posude do vrha. Opet reče Isus slugama: »Zahvatite sad i nosite kumu!« A kad kum okusi vino, koje je postalo od

vode, zovne ženika i reče mu: »Svaki čovjek najprije dobro vino iznosi, onda rđavije; a ti si sačuvao dobro vino sve dosad«.

To je bilo prvo čudo Isusovo, i vjerovali su u njega njegovi učenici.

15. Isus izgoni prodavače iz hrama.

Kad je Isus došao u Jeruzalem o blagdanu vazma, nađe u dvorištu hrama ljude, gdje prodaju volove, ovce, golubove i gdje mijenjaju novce. I načini Isus bič od užeta i izagna sve iz hrama, a prodavačima golubova reče: »Nosite to odavle i ne činite kuće trgovačke od doma Oca mojega«.

Za vrijeme blagdana osta Isus u Jeruzalemu i učini mnoga čudesa, i mnogi vjerovahu u njega.

16. Isus iscijeli uzetoga.

Jednom je Isus naučavao u Kafarnaumu u nekoj kući. I ljudi donesu onamo na nosilima uzetoga bolesnika, koji se nije mogao micati. A kad nijesu mogli doći do Isusa, jer je bilo mnogo naroda, pođu na krov od kuće, otkriju ga i spuste pred Isusa nosila, na kojima je ležao uzeti. Kad Isus vidi njihovu vjeru, reče uzetomu: »Sinko, opraštaju ti se grijesi!« A nekoji od njih, koji su Isusa slušali, pomisle u sebi: »Ovaj huli na Boga. Jer tko može opraštati grijehe osim jedinoga Boga«. Ali Isus je znao, što misle, pa im reče: »Zašto zlo mislite u sebi? A da znate, da Sin čovječji ima na zemlji vlast opraštati grijehe, — reče uzetomu: »Ustani, uzmi nosila svoja i idi kući!« I bolesnik odmah ustane, uzme nosila i otide. A svi su se ljudi čudili i govorili: »Nigda toga nijesmo vidjeli«.

17. Isus naučava na gori.

Kad je Isus vidio mnogo naroda oko sebe, uspne se na goru. I pristupe k njemu učenici njegovi, a Isus poče naučavati:

Blaženi siromašni duhom.
Blaženi krotki.
Blaženi, koji se žaloste.
Blaženi, koji gladuju i žeđaju pravdu.
Blaženi milosrdni.
Blaženi, koji su čista srca.
Blaženi miroljubivi.
Blaženi, koji progonstvo trpe poradi pravde.

Osim toga je Isus još učio:

»Ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima, koji na vas mrze i molite se za one, koji vas progone i kleveću.

Opraštajte i oprostit će vam se; davajte i dat će vam se.

Sve, što hoćete, da vama ljudi čine, činite i vi njima.

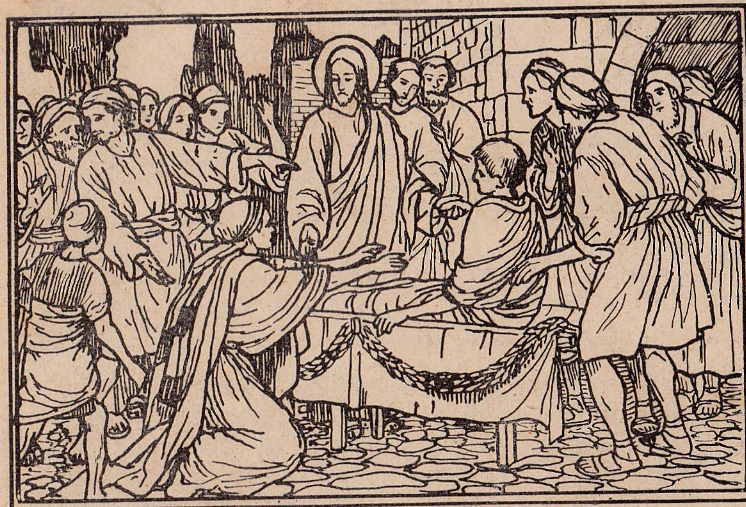
Ne će svaki, koji mi govori: »Gospodine, Gospodine«, ući u kraljevstvo nebesko; nego će ući u kraljevstvo nebesko onaj, koji čini volju Oca mojega nebeskoga«.

18. Isus iscijeli slugu stotnikova.

Kad dođe Isus u Kafarnaum, pristupi k njemu neki stotnik i reče mu: »Sluga moj leži kod kuće teško bolestan i vrlo se muči«. Isus mu reče: »Ja ću doći i iscijelit ću ga«. A stotnik mu odgovori: »Gospodine, nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će sluga moj!« Kad je to Isus čuo, rekao je narodu, koji je išao za njim: »Zaista vam kažem, nijesam našao tolike vjere ni u Izraelaca«. I reče stotniku: »Idi, i kako si vjerovao, neka ti bude«. I sluga ozdravi u taj čas.

19. Isus oživi mrtva mladića.

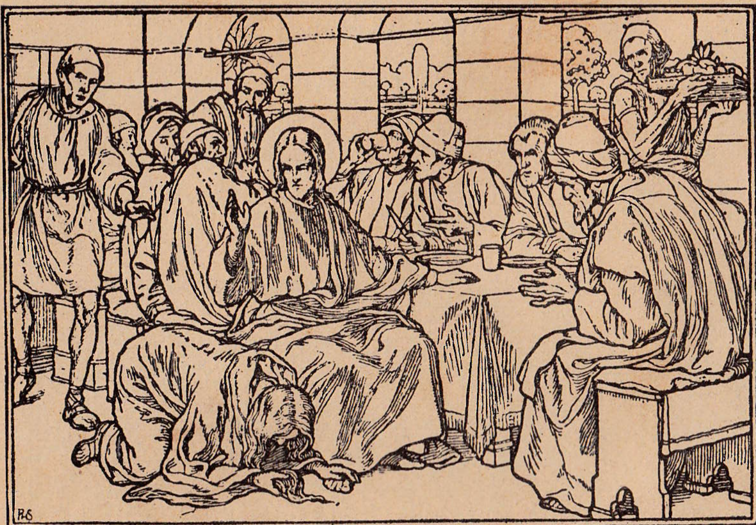
Isus je išao u grad, koji se zvao Naim, a s njim pođoše njegovi učenici i mnogo naroda. Kad se približiše gradskim vratima, gle, iznose mrtva mladića, jedinca sina majke udovice. Mnogi su ljudi išli s njom. Kad Isus vidi majku, požali je i kaže joj: »Nemoj plakati!« Potom pri-

stupi k nosilima i reče: »Mladiću, tebi govorim, ustani!« I digne se mladić, koji je bio mrtav, i stane govoriti. A Isus ga dade materi njegovoj. I strah obuze sve, koji su to vidjeli, pa uzeše hvaliti Boga i govoriti: »Velik je prorok ustao među nama i Bog je pohodio narod svoj«.

20. Isus oprašta velikoj grješnici.

Simon farizej umoli Isusa, da objeduje s njime. U onomu gradu bila je velika grješnica. Kad je doznala, da je Isus u kući farizejevoj, donese onamo posudu dragocjene pomasti, stane kod nogu Isusovih i zaplače gorko.

I suze njezine padale su na noge Isusove, a ona ih je otirala svojoj kosom, cjelivala noge Isusove i mazala ih dragocjenom pomasti. Kad je to vidio farizej, pomisli u sebi: »Da je Isus prorok, znao bi, da ga se dotiče grješnica«. A Isus mu reče: »Simone, imam ti nešto kazati«. Simon odgovori: »Učitelju, kaži!« Isus reče: »Dvojica su bili dužni nekom čovjeku: jedan 500 dinara, a drugi 50. A kad nijesu mogli, da mu vrate, oprosti on dug obojici. Kaži mi sada, koji će ga od one dvojice više ljubiti?« Simon odgovori: »Mislim onaj, kojemu je više oprostio«. A Isus mu reče: »Pravo si sudio«. Tad se okrene grješnici i reče Simonu: »Opraštaju joj se mnogi grijesi, jer je mnogo Boga ljubila«. Onda reče grješnici: »Opraštaju ti se grijesi. Vjera ti je tvoja pomogla. Idi u miru!«

21. Isus pripovijeda priču o kukolju i pšenici.

Isus je pripovijedao narodu ovu priču:

Kraljevstvo je nebesko kao čovjek, koji je posijao dobro sjeme na njivi svojoj. Kad su njegovi ljudi zaspali, dođe njegov neprijatelj i posija kukolj po pšenici i otide. A kad uzraste usjev i rod donese, onda se pokaza i kukolj. Tada dođu sluge domaćinove i reknu mu: »Gospodaru, nijesi li ti dobro sjeme posijao na njivi svojoj? Otkuda dakle kukolj?« I reče im: »Neprijatelj čovjek to učini«. Sluge ga zapitaju: »Hoćeš li da idemo i da iščupamo kukolj?« A on reče: »Ne, da ne bi s kukoljem iščupali zajedno i pšenicu. Ostavite, neka raste oboje do žetve, a u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Saberite najprije kukolj i svežite ga u snoplje, da se spali, a pšenicu skupite u žitnicu moju.«

Tu je priču Isus izjasnio ovako:

Koji sije dobro sjeme, ono je Sin čovječji (Spasitelj). Njiva je svijet. Dobro sjeme sinovi su kraljevstva Božjega, kukolj sinovi su zloga. Neprijatelj pak, koji zasija kukolj, jest đavao. Žetva je svršetak svijeta, žeteoci su anđeli. Kao što se dakle kukolj sabira i spaljuje, tako će biti na svršetku svijeta. Sin čovječji poslat će anđele svoje i sabrat će iz kraljevstva njegova sve sablazni i one, koji čine zlo, i bacit će ih u peć ognjenu. Ondje će biti plač i škrgut zuba. Tada će pravednici zasjati kao sunce u kraljevstvu Oca svojega.«

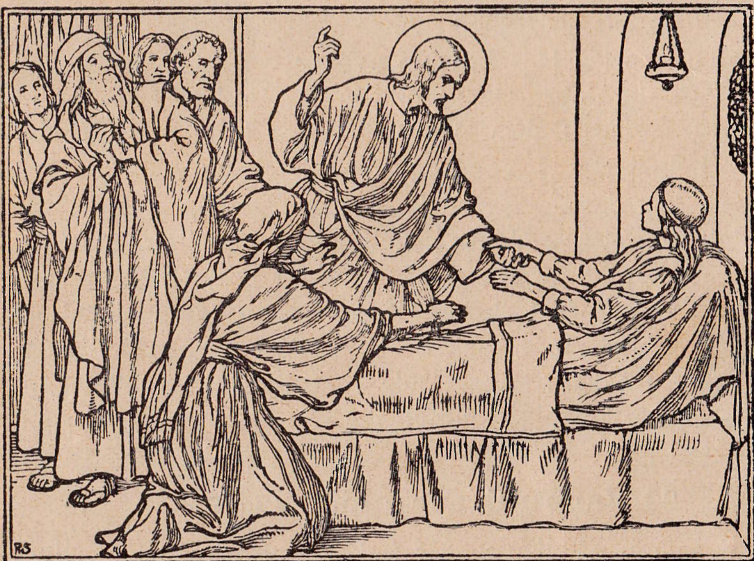
22. Isus utišava oluju na jezeru.

Isus uđe u lađicu na jezeru Genezaretskomu, a s njim pođu i učenici njegovi. I reče Isus učenicima: »Prevezimo se na drugu stranu!« I dok su se vozili, gle, podiže se velika oluja na jezeru tako, da su valovi pokrili lađicu. A Isus je spavao. I primaknu se učenici k Isusu i stadoše ga buditi govoreći: »Gospodine, izbavi nas, propadosmo!« Onda Isus ustane i zapovjedi vjetru i valovima, da prestanu. I nastane velika tišina. A ljudi su se čudili i govorili: »Tko je ovaj, da ga slušaju vjetar i valovi?«

23. Isus oživljava kćer Jairovu.

U gradu Kafarnaumu bio je čovjek, imenom J a i r. Imao je jedinicu kćer od dvanaest godina i ona je umirala. Tada Jair otide k Isusu, padne pred njim na koljena i zamoli ga, da dođe k njemu u kuću.

I Isus pođe. A kad su išli putem, dođe netko iz kuće Jairove i reče Jairu: »Umrla ti je kći, ne muči učitelja«. Kad je to Isus čuo, reče Jairu: »Nemoj se bojati! Vjeruj samo, pa će ti kći oživjeti!«

A kad dođoše u kuću, nađoše ondje mnoge, gdje plaču i nariču. Isus im reče: »Ne plačite, djevojka nije umrla, nego spava«. I uniđe Isus u sobu, a s njim uđu i tri apostola i roditelji djevojčini. Tada Isus uze djevojku za ruku i reče glasno: »Djevojko, ustani!« I djevojka odmah oživi i ustane.

24. Isus izabra apostole.

Između svojih učenika izabra Isus dvanaestoricu i prozva ih apostolima, t. j. poslanicima ili vjesnicima svojim. Isus ih tako nazva, jer će oni navješćivati sveto evanđelje svima ljudima. Za sada će oni ostati kod Isusa i gledat će njegova čudesa i slušat će njegovu nauku.

A imena dvanaestorice apostola bila su ova: Simon, prozvan Petar i Andrija, brat njegov; Jakov stariji i Ivan, brat njegov; Filip i Bartolomej; Toma i Matej; Jakov mlađi i Juda Tadej; Simon Revnitelj i Juda Iskariot.

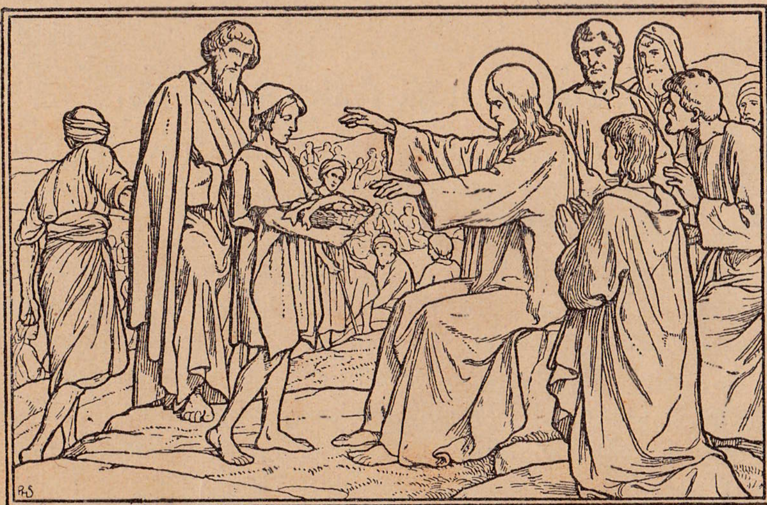
25. Herod ubija Ivana Krstitelja.

Herod, poglavar Galileje, uze ženu brata svojega sebi za ženu. Zato mu reče Ivan Krstitelj: »Ne smiješ imati žene brata svojega«. A Herod baci Ivana u tamnicu.

Kad je Herod slavio svoj rođendan, pozva na večeru knezove i starješine galilejske. Kod večere plesala je kćerka žene Herodove. I ugodi djevojka Herodu i njegovim gostima, i zakune se Herod i reče: »Štogod zaišteš od mene, dat ću ti«. A ona upita majku svoju: »Što da ištem?« Mati joj reče: »Zahtijevaj glavu Ivana Krstitelja«. Onda ode djevojka k Herodu i reče mu: »Daj mi glavu Ivana Krstitelja«. Herodu bude to žao; ali je nije htio da odbije, jer se zakleo. Tada zapovjedi jednomu vojniku, da donese glavu Ivanovu. I otide vojnik u tamnicu i odsiječe glavu Ivanu i donese je. Herod dade glavu Ivanovu djevojci. Kad su to čuli učenici Ivanovi, uzmu mrtvo tijelo njegovo i ukopaju ga.

26. Isus umnožava hljebove.

Isus otide u pustinju kraj Genezaretskog jezera. I dođu za njim mnogi ljudi, jer su vidjeli čudesa, koja je činio, a Isus ih je učio i ozdravljivao njihove bolesnike. Pred veče pristupe k Isusu apostoli i on ih upita: »Gdje ćemo kupiti hljeba, da ovi jedu?« Jedan od apostola odgovori: »Za dvjesta dinara hljeba nije dosta, da svaki od njih nešto malo dobije«. A drugi apostol reče: »Ovdje je jedan dječak, koji ima pet ječmenih hljebova i dvije ribe, ali što je to za tolike?« Isus reče apostolima: »Kažite ljudima, da sjednu!« I ljudi sjednu, a bilo ih je oko pet tisuća.

I zapovjedi Isus, da mu donesu hljebove i ribe. Tada uzme Isus onih pet hljebova i ribe, pogleda na nebo, blagoslovi i dade učenicima, da dijele među ljude. I svi su jeli i nasitili se. Potom reče Isus učenicima: »Skupite komade, što su preostali, da ne propadnu«. I napune dvanaest košarica od jela, što je preostalo. Kad je vidio narod čudo, koje učini Isus, reče: »Ovo je zaista prorok, koji ima

doći na svijet«, i htjeli su Isusa učiniti kraljem. Ali Isus im se ukloni i otide u goru sâm.

27. Isus obeća presveti oltarski sakramenat.

Iz pustinje otide Isus u grad Kafarnaum. Onamo dođu i oni ljudi, koje je Isus nahranio u pustinji i potraže ga. A kad ga nađoše, reče im Isus: »Vi mene tražite zato, jer ste se nasitili hljeba. Ne brinite se za jelo, koje prolazi, nego se brinite za jelo, koje ostaje za život vječni«. A ljudi rekoše: »Gospodine, daj nam svagda taj hljeb!« Isus im reče: »Ja sam hljeb živi, koji sam s neba sišao. Koji jede od toga hljeba, živjet će uvijek; a hljeb, koji ću vam ja dati, tijelo je moje, za život svijeta«. I stanu se Židovi među sobom prepirati: »Kako nam može ovaj dati svoje tijelo jesti?« Reče im Isus: »Zaista vam kažem, ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, ne ćete imati života u sebi. Koji jede moje tijelo i pije moju krv, ima život vječni«.

28. Isus obeća Petru, da će biti vrhovni poglavar Crkve njegove.

Jednom upita Isus svoje učenike: »Što kažu ljudi, tko sam ja?« Oni mu odgovore: »Jedni kažu, da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, ili koji od proroka«. Reče im Isus: »A što velite vi, tko sam ja?« Simon Petar odgovori: »Ti si Krist, Sin Boga živoga!« Isus mu reče: »Blago tebi, Simone, jer ti je to objavio Otac moj, koji je na nebesima. I ja tebi kažem: Ti si Petar (stijena) i na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju i vrata je paklena ne će nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga. I štogod svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima,

i štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima«.

29. Isus izabra i posla sedamdeset i dva učenika.

Isus izabra sedamdeset i dva učenika i posla ih dva po dva pred sobom u svaki grad i mjesto, kuda je i sam hotio doći. I reče im: »Žetva je doduše velika, ali poslenika je malo. Molite se dakle gospodaru od žetve, da pošalje poslenike u žetvu svoju. Idite! Eto, ja vas šaljem. Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire; a tko mene prezire, prezire onoga, koji je mene poslao«.

30. Isus se preobrazi na gori.

Isus uze Petra, Jakova i Ivana i povede ih na visoku goru. I dok se molio, preobrazi se pred njima: lice njegovo zasja kao sunce, a haljine njegove postanu bijele kao snijeg. I ukazaše im se Mojsije i Ilija i govoriše s Isusom. Tada reče Petar: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti! Ako hoćeš, načinimo ovdje tri sjenice: tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu«. Dok je Petar još govorio, gle, oblak sjajan zakloni ih. I čuo se glas iz oblaka: »Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte!« Kad su to čuli učenici, padnu ničice na zemlju i vrlo se prestraše. I pristupi k njima Isus i reče im: »Ustanite i ne bojte se!« A kad oni podigoše oči, ne vidješe nikoga, do Isusa sama.

31. Isus blagoslivlje djecu.

Isus je ljubio sve ljude, a najviše djecu. Dogodi se, da je Isus cijeli dan propovijedao narodu, i bio je pod večer

umoran. I dođu majke s djecom k Isusu, da Isus stavi ruke na djecu i da ih blagoslovi. Ali ih učenici nijesu pustili k Isusu. Kad to vidi Isus, reče učenicima: »Pustite k meni malene i nemojte im braniti, da dođu k meni, jer takovima pripada kraljevstvo nebesko«. Potom je Isus uzeo djecu k sebi, metnuo ruke na njih i blagoslivao ih.

32. Isus hoće, da budemo ponizni i da ne sablažnjavamo.

Jednom dođoše k Isusu učenici i upitaše ga: »Tko je najveći u kraljevstvu nebeskom?« I dozva Isus dijete i postavi ga među njih i reče: »Zaista vam kažem, ako se ne popravite i ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko. Koji se dakle ponizi kao ovo dijete, onaj je najveći u kraljevstvu nebeskomu. I koji primi jedno takovo dijete u moje ime, mene prima. A koji sablazni jed-

noga od ovih malih, koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo, da mu objese kamen vodenični o vrat i da potone u dubinu morsku. Teško onomu čovjeku, po kojemu dolazi sablazan! Gledajte, da ne prezrete jednoga od ovih malih; jer vam kažem, da anđeli njihovi na nebesima uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima«.

33. Isus pripovijeda priču o nemilosrdnomu sluzi.

Isus je svojim učenicima pripovijedao ovu priču:

Kraljevstvo je nebesko kao čovjek kralj, koji hoće da učini račun sa svojim slugama. I kad su počeli računati, dovedu mu jednoga, koji je bio dužan deset tisuća talenata. A kad nije imao čime da plati, zapovjedi gospodar njegov, da prodadu njega i ženu njegovu i djecu i sve, što ima, i da mu se plati. Ali sluga taj padne ničice i stane moliti gospodara: »Strpi se i sve ću ti platiti«. A gospodar mu se smiluje i pusti ga i sav mu dug oprosti.

Kad je taj sluga izašao, nađe jednoga od svojih drugara, koji mu je bio dužan stotinu dinara. I uhvati ga i poče ga daviti i reče: »Plati, što si dužan!« A drugar njegov padne ničice, stane ga moliti i reče: »Strpi se i sve ću ti platiti!« Ali on nije htio, nego ga baci u tamnicu, dok ne plati duga. A koji su to vidjeli, bude im žao, i kažu sve gospodaru. I gospodar dozva toga slugu i reče mu: »Zli slugo! Sav dug sam ti oprostio, jer si me molio: nije li dakle trebalo, da se i ti smiluješ na drugara svojega, kao što sam se i ja smilovao na tebe?« I rasrdi se gospodar njegov i predade ga mučiteljima, dok ne plati duga. Tako će i Otac moj nebeski učiniti vama, ako ne oprostite svaki bratu svojemu od srdaca svojih.

34. Isus pripovijeda priču o milosrdnomu Samarijcu.

Neki zakonoznanac upita Isusa: »Učitelju, što ću činiti, da dobijem život vječni?« Isus mu reče: »Što veli o tomu zakon Božji?« Zakonoznanac odgovori: »Ljubi Gospodina, Boga svojega, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom; a bližnjega kao samoga sebe«. I reče mu Isus: »To čini, pa ćeš dobiti život vječni«. A zakonoznanac upita dalje: »Tko je moj bližnji?«

Tada pripovjedi Isus ovu priču:

»Čovjek je neki silazio s Jeruzalema u Jerihon, i dođe među razbojnike. Oni ga svuku i izrane, pa otidu i ostave ga napola mrtva na putu. A dogodi se, da je onim putem prolazio neki svećenik, i vidi ga i prođe. Tako učini i levit, koji je onuda išao. A dođe do njega i neki Samarijac i vidi ga i sažali mu se. On pristupi k njemu, zavije mu rane i zalije ih uljem i vinom. Potom ga metne na svoju mazgu, odvede ga u gostionicu i pobrine se za nj. A kad je sutradan polazio dalje, dade krčmaru dva dinara i reče: »Brini se za nj; a što više potrošiš, ja ću ti platiti, kad se natrag vratim«. I zapita Isus zakonoznanca: »Što misliš, koji je od ove trojice bio bližnji onome, koji dođe među razbojnike?« A zakonoznanac odgovori: »Onaj, koji mu je bio milosrdan«. Tada mu reče Isus: »Idi, pa i ti čini tako!«

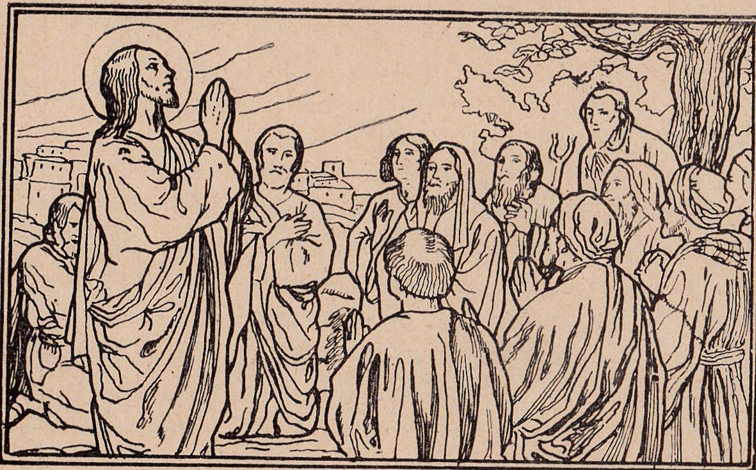
35. Isus uči, što je čovjeku najpotrebnije.

Isus dođe u selo Betaniju, gdje ga prime u svoju kuću dvije sestre: Marta i Marija. Dok se Marta brinula, kako će što ljepše podvoriti Gospodina, sjela je Marija do nogu Isusovih i pobožno slušala njegovu nauku. I pristupi

Marta k Isusu i reče: »Gospodine, zar ti ne mariš, što me je moja sestra ostavila samu, da dvorim? Reci joj, da mi pomogne«. Isus joj odgovori: »Marta, Marta! Brineš se za veoma mnogo, a samo je jedno potrebno! Marija je izabrala najbolji dio, koji se ne će oduzeti od nje«.

36. Isus uči moliti.

Kad je Isus jednom svršio svoju molitvu, pristupi k njemu jedan od njegovih učenika i reče: »Gospodine, uči nas moliti!« I reče im Isus: »Vi ćete moliti ovako:

Oče naš, koji jesi na nebesima. Sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdašnji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amen«.

Još reče Isus učenicima: »Ištite, i dat će vam se! Tražite, i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se! Jer svaki, koji ište, prima; i koji traži, nalazi; i koji kuca, otvara mu se«.

37. Isus pripovijeda priču o dobromu pastiru.

Isus je pripovijedao ovu priču:

»Ja sam pastir dobri. Dobri pastir daje život svoj za svoje ovce. A najamnik vidi vuka gdje ide, i ostavlja ovce i bježi: a vuk grabi i rastjerava ovce. Ja sam pastir dobri i poznam svoje ovce i moje mene poznaju, i život svoj polažem za svoje ovce. I druge ovce imam, koje nijesu iz ovoga ovčinjaka. I one mi valja dovesti, i čut će glas moj, i bit će jedan ovčinjak i jedan pastir«.

38. Isus pripovijeda priču o izgubljenomu sinu.

Isus je pripovijedao ovu priču:

»Jedan je čovjek imao dva sina. I reče mlađi sin: »Oče, daj mi dio imanja, što meni pripada!« I otac im podijeli imanje. Potom pokupi mlađi sin sve svoje i otide u daleku zemlju. Ondje je živio rasipno i potrošio svoje imanje. Uto postade glad u onoj zemlji, i on se nađe u nevolji. I otide za slugu k jednomu čovjeku one zemlje, a on ga posla u svoj zaselak, da pase svinje. I želio je nahraniti se jelom, što se davalo svinjama, ali mu ga nitko ne dade.

Tada poče razmišljavati: »Koliki najamnici oca mojega imadu kruha i previše, a ja ovdje umirem od gladi! Ustat ću, pa ću poći k svojemu ocu i

rećićumu: »Oče, sagriješio sam Bogu i tebi. Nijesam više dostojan zvati se sin tvoj; primi me kao jednoga od najamnika svojih!« I ustade i otide k ocu.

A kad je još podaleko bio, ugleda ga njegov otac, i bude mu ga žao, pa mu potrči u susret, zagrli ga i cjeliva. A sin mu reče: »Oče, sagriješio sam Bogu i tebi! Nijesam više dostojan zvati se sin tvoj«. Ali otac reče slugama: »Brzo iznesite najljepšu haljinu i obucite ga, i zakoljite ugojeno tele, da jedemo i da se veselimo! Jer ovaj sin moj bio je mrtav i oživio je, bio je izgubljen i našao se«. I stanu se veseliti.

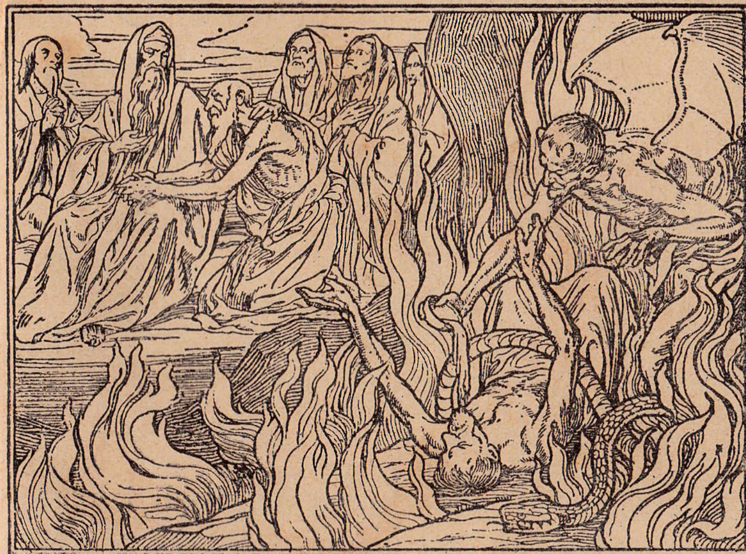
Uto se vrati s polja stariji sin. A kad čuje, da mu je došao brat i otac mu priredio gozbu, rasrdi se i nije htio da uđe. Tada izađe otac, a sin mu reče: »Eto, tolike godine služim tebi i uvijek sam ti bio poslušan, pa meni nijesi nikad dao ni jareta, da se proveselim s prijateljima svojima; a kad je došao taj tvoj sin, koji je potrošio imanje svoje, zaklao si tele ugojeno«. Otac odgovori: »Sine, ti si vazda sa mnom i sve moje tvoje je! Ali se trebalo razveseliti, jer je ovaj tvoj brat bio mrtav i oživio je, bio je izgubljen i našao se«.

39. Isus pripovijeda priču o bogatašu i prosjaku.

Isus je pripovijedao ovu priču:

»Bio je neki bogat čovjek, koji se oblačio u skupocjeno odijelo i gostio se svaki dan. A bio je i neki prosjak, imenom Lazar, koji je ležao pred vratima bogataševim i želio, da se nasiti mrvicama, koje su padale sa stola njegova, a nitko mu ih nije davao.

I umre prosjak i odnesu ga anđeli u raj. A umre i bogataš i bude bačen u pakao. I kad se je mučio, ugleda

izdaleka u raju Abrahama i Lazara i poviče: »Oče Abrahame, smiluj se na me, i pošalji Lazara, neka umoči u vodu vrh od prsta svojega, da mi rashladi jezik, jer se mučim u ovome plamenu«. Abraham mu odgovori: »Tebi je bilo dobro, dok si živio, a Lazaru zlo, a sad je njemu dobro, a ti se mučiš«. I reče bogataš: »Molim te, oče Abrahame, pošalji Lazara u kuću mojega oca, jer imam petero braće, pa neka ih opomene, da ne bi i oni došli u ovo mjesto, gdje se ja mučim«. A Abraham mu odgovori: »Imaju Mojsija i proroke, pa neka njih slušaju!« Bogataš reče: »Ne, oče Abrahame, nego ako tko od mrtvih dođe, činit će pokoru«. Ali mu Abraham odgovori: »Ako ne slušaju Mojsija i proroka, ne će vjerovati, i ako tko od mrtvih ustane«.

40. Isus pripovijeda priču o farizeju i cariniku.

Nekima, koji su se držali za pravednike i prezirali druge, pripovijedao je Isus ovu priču:

»Dva čovjeka uđu u hram, da se mole Bogu: jedan farizej, drugi carinik. Farizej je stajao i molio se ovako: »Bože, zahvaljujem ti, što nijesam kao ostali ljudi: razbojnici, nepravednici, besramnici ili kao ovaj carinik. Postim dva puta u sedmici i dajem desetinu od svega, što imam«. A carinik je stajao iz daleka i nije htio ni očiju podignuti na nebo, nego se udarao u prsi svoje i govorio: »Bože, milostiv budi meni grješniku!« Kažem vam, ovaj je otišao opravdan kući svojoj, a ne onaj; jer svaki, koji se uzvisuje, ponizit će se, a koji se ponizuje, uzvisit će se«.

41. Isus traži, da držimo zapovijedi i preporučuje dobrovoljno siromaštvo.

Jednom dođe k Isusu neki mladić i reče mu: »Dobri učitelju, što mi valja činiti, da dobijem život vječni?« Isus mu odgovori: »Ako hoćeš, da dobiješ život vječni, drži zapovijedi«. Mladić upita: »Koje zapovijedi?« Isus mu reče: »Ne ubij, ne sagriješi bludno; ne kradi; ne svjedoči lažno; poštuj oca i mater. I ljubi bližnjega kao samoga sebe«. Reče mu mladić: »Sve sam to držao od svoje mladosti, što mi još treba?« Kad je to Isus čuo, svidi mu se mladić i reče mu: »Ako hoćeš da budeš savršen, idi, prodaj sve, što imaš, i razdijeli siromasima i imat ćeš blago na nebu, pa dođi i idi za mnom«. I otide mladić od Isusa žalostan, jer je bio vrlo bogat.

42. Isus oživi Lazara.

U selu Betaniji blizu Jeruzalema živjeli su Lazar i dvije njegove sestre, Marta i Marija. Isus je volio Lazara i češće je dolazio u njegovu kuću.

Dogodi se, da je Lazar obolio na smrt. I poruče sestre Lazarove Isusu: »Gospodine, gle, onaj, koji ti je mio, bolestan je!« U to vrijeme boravio je Isus s one strane Jordana. I pođe Isus prema Betaniji. Ali prije nego što je onamo stigao, umre Lazar i pokopaju ga.

Kad je čula Marta, da je došao Isus, izađe mu u susret i reče: »Gospodine, da si ovdje bio, brat moj ne bi umro«. Isus joj reče: »Uskrsnut će brat tvoj«. Marta odgovori: »Znam, da će uskrsnuti na sudnji dan«. Isus joj reče: »Ja sam uskrsnuće i život, i koji vjeruje u mene, ako je i umro, živjet će«.

Uto dođe k Isusu i Marija, sestra Martina, i padne k nogama njegovim. A kad je vidi Isus gdje plače, i gdje plaču Židovi, koji su došli s njom, i sam se ožalosti i suze mu navale na oči. I upita Isus: »Gdje ste metnuli Lazara?« I reknu mu: »Gospodine, dođi i vidi«.

I pođe Isus grobu. A kad su došli do groba, reče: »Maknite kamen s groba!« Reče mu Marta: »Gospodine,

četiri su dana, kako je umro i već zaudara«. Isus reče: »Nijesam li ti rekao: Ako vjeruješ, Lazar će uskrsnuti?« I odvale kamen s groba. A Isus podigne oči k nebu i reče glasno: »Lazare, dođi napolje!« I odmah oživi Lazar i izađe iz groba. A mnogi Židovi, koji su vidjeli, što je učinio Isus, vjerovali su u njega.

43. Isus proriče, da će trpjeti, umrijeti i uskrsnuti.

Bio je blizu židovski vazam. I pođe Isus sa svojim apostolima u Jeruzalem i reče im: »Evo idemo gore u Jeruzalem, i sve će se ispuniti, što su proroci pisali za Sina čovječjega. Predat će ga neznabošcima, narugat će mu se, bičevat će ga i popljuvat će ga; a kad ga izbičuju, ubit će ga; ali treći dan će uskrsnuti«.

44. Isus svečano ulazi u Jeruzalem.

Došlo je vrijeme, da Isus trpi i umre. Nekoliko dana prije svoje muke, htjede Isus da svečano uđe u Jeruzalem. I kad se približi gradu, posla svoje učenike i oni mu dovedu magare, stave haljine svoje na magare i posade Isusa na nj. A kad su čuli ljudi u gradu, da Isus dolazi, izađu mnogi pred njega. I jedni prostru haljine svoje, drugi stanu rezati grane s drveća i metati ih po putu, kud će Isus prolaziti. A silni svijet, koji je išao pred njim, vikao je: »Hosana, sine Davidov! Blagosloven, koji dolazi u ime Gospodnje«.

Kad Isus uđe u Jeruzalem, uzbune se ljudi u cijelome gradu i zapitaju: »Tko je to?« A narod odgovara: »Ovo je Isus, prorok iz Nazareta«. I uđe Isus u hram, i dovedu k njemu slijepe i hrome, i on ih iscijeli.

45. Isus pripovijeda priču o kraljevoj svadbi.

Sutradan iza svoga svečanog ulaza u Jeruzalem, pripovijedao je Isus ovu priču:

Kraljevstvo je nebesko kao čovjek kralj, koji načini svadbu sinu svojemu. I posla kralj sluge svoje, da dovedu pozvane na svadbu, ali pozvani nijesu htjeli doći. Opet posla druge sluge, neka kažu pozvanima, da je objed gotov i da dođu na svadbu. Ali oni nijesu marili za to, nego jedni otidu u svoje polje, a drugi k trgovini svojoj; ostali pak uhvate sluge njegove, zlostave ih i ubiju.

Kad je to čuo kralj, razljuti se i posla vojsku svoju, da pogubi one krvnike i da grad njihov upali.

Tada kralj reče slugama: »Svadba je doduše gotova; ali pozvani nijesu bili dostojni. Idite dakle na raskršća i koga god nađete, dozovite ga na svadbu!« I izađu sluge i saberu sve, koje nađu, i napuni se svadba gostima. A kad uđe kralj, da vidi goste, ugleda ondje čovjeka, koji nije bio obučen u svadbeno ruho. I reče mu: »Prijatelju, kako si došao ovamo bez svadbenoga ruha?« A on za-

muknu. Tada reče kralj slugama: »Svežite mu ruke i noge, pa ga bacite u tamu najkrajnju! Ondje će biti plač i škrgut zuba. Jer su mnogi zvani, ali je malo izabranih«.

46. Neprijatelji Isusovi traže, čime bi ga optužili.

Neprijatelji su Isusovi tražili, čime da optuže Isusa. I pošlju k njemu svoje pristaše, da ga pitaju: »Je li slobodno porez dati cesaru ili nije?« Isus je znao, zašto ga to pitaju, pa im reče: »Što me iskušavate? Pokažite mi novac porezni!« Oni mu pokažu dinar. A Isus ih upita: »Čiji je ovo obraz i napis?« Odgovore mu: »Cesarov«. Tada im reče Isus: »Podajte dakle cesaru, što je cesarevo, a Božje Bogu«. I nijesu ništa našli, čime bi Isusa optužili.

47. Isus proriče, da će se Jeruzalem razoriti.

Jednoga dana izađe Isus iz hrama i začuje, gdje učenici njegovi govore, kako je hram čvrst i lijepo građen. Isus im reče: »Zaista vam kažem, doći će dani, da od svega što vidite, ne će ostati ni kamen na kamenu«.

»Kad vidite, da Jeruzalem opkoljuje vojska, znajte, da je došlo vrijeme, da se razori. Tada, koji bude u Judeji, neka bježi u gore, i koji bude na polju, neka ne ulazi u grad, jer su to dani osvete i velike nevolje, kakove nije bilo od postanka svijeta, niti će biti. I past će narod od oštra mača i odvest će ga u ropstvo po svim narodima, i Jeruzalem će pogaziti neznabošci«.

48. Isus proriče, da će [illegible] svijet propasti i da će biti [illegible]udnji dan.

Kad je Isus si[illegible]dio na Maslinovoj gori, upitaju ga učenici njegovi [illegible] »Po čemu će ljudi poznati, da je nadošao svršet[illegible]ak svijeta?« A Isus im odgovori: »Kad se navijesti [illegible]vanđelje svima narodima, pomrčat će sunce i mjesec će svoju svjetlost izgubiti. Zvijezde će s neba pasti i sile će se nebeske pokrenuti. I tada će se pokazati znak Sina čovječjega na nebu, i ugledat će ljudi Sina čovječjega, gdje dolazi u oblacima nebeskim s velikom silom i slavom. A za taj dan nitko ne zna, ni anđeli nebeski, nego samo moj otac na nebu«.

A kad dođe Sin čovječji, sjest će na prijestô svoje slave i sabrat će se pred njim svi narodi. I razdijelit će dobre od zlih. I postavit će dobre sebi s desne strane, a zle s lijeve.

Tada će reći dobrima: »Hodite, blagosloveni Oca mojega i primite kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta!« A zlima će reći: »Idite od mene, prokleti, u oganj vječni, koji je pripravljen đavolu i anđelima njegovim!«

I zli će otići u muku vječnu, a pravednici u život vječni.

49. Isus naređuje presveti oltarski sakramenat.

Da[illegible] prije židovskoga vazma posla Isus dvojicu svojih uče[illegible]nika u Jeruzalem i reče im: »Idite i ugotovite nam vazm[illegible]eno jagnje«, I učenici otidu i učine tako. A uveče dođe Isus s dvanaest apostola, sjede za stol i blagova s nji[illegible] na vazmeno jagnje.

A kad su blagovali, ustane Isus, skine svoje haljine, uz[illegible]e ubrus i vrč vode i opere redom apostolima noge.

Uto je došao čas, da Isus ispuni, što je obećao i da dade ljudima svoje presveto tijelo za jelo i svoju presvetu krv za pilo. Zato Isus uze kruh u svoje svete ruke, blagoslovi ga, prelomi i dade učenicima svojim i reče: »U z m i t e i j e d i t e, o v o j e t i j e l o m o j e«. Zatim uze kalež s vinom, blagoslovi ga i dade učenicima svojim i reče: »P i j t e i z n j e g a s v i. O v o j e k r v m o j a. To činite na moj spomen«.

50. Isus proriče, da će ga Juda izdati, a Petar zatajiti.

Kod posljednje večere reče Isus svojim učenicima: »Zaista vam kažem, jedan između vas izdat će me.« Onda se učenici zabrinu i počnu pitati jedan drugoga: »Tko je taj između nas, koji će to učiniti?« I zapita Ivan Isusa: »Tko je taj?« Isus mu odgovori: »Onaj, kojemu ja dadem umočen zalogaj.« I dade Isus zalogaj Judi Iskariotu. I Juda uzme zalogaj i izađe odmah.

Kad je Juda izašao, reče Isus učenicima: »Još sam malo s vama.« Tada ga zapita Petar: »Gospodine, kamo ideš?« Odgovori mu Isus: »Kamo ja idem, ne možeš sada ići sa mnom; ali ćeš kasnije ići.« Reče mu Petar: »Zašto ne mogu ići? I život ću svoj dati za te.« A Isus mu reče: »Zaista ti kažem: Noćas, prije nego pijetao dvaput zapjeva, tri puta ćeš se mene odreći.«

51. Isus na Maslinovoj gori započinje svoju muku.

Iza posljednje večere otide Isus s učenicima svojim na Maslinovu goru u zaselak, koji se zove Getsemani. I Isus reče učenicima: »Sjedite ovdje, a ja idem malo podalje, da se pomolim«. I uzme sa sobom Petra, Jakova i Ivana i počne se žalostiti. Tada im reče: »Žalosna je duša moja do smrti. Počekajte ovdje i bdijte!« I otide Isus još malo dalje, padne na zemlju i pomoli se: »Oče moj, ako je moguće, odnesi ovu čašu (muke) od mene! Ali neka ne bude, kako ja hoću, nego kako ti hoćeš«. Potom dođe k učenicima svojim i nađe ih gdje spavaju, pa im reče: »Zar ni-

jeste mogli jednu uru probdjeti sa mnom? Bdijte i molite se, da ne padnete u napast!« I po drugi put otide od apostola i pomoli se: »Oče moj, ako moram piti ovu čašu (muke), neka bude volja tvoja.« A kad dođe i opet k učenicima, nađe ih gdje spavaju. I otide Isus i po treći put i pomoli se govoreći iste riječi. I dok se Isus tako molio, osjeti smrtnu muku i krvav znoj oblije ga. Tada dođe anđeo s neba i okrijepi ga.

I ustade Isus, dođe k učenicima svojim i reče im: »Došao je čas i Sin čovječji predat će se u ruke grješnicima. Ustanite, idemo! Evo izdajnik se moj približio.«

52. Juda izdaje Isusa. Isusa hvataju.

U Isusa je vjerovalo sve više ljudi. Stoga odluče poglavari svećenički i starješine, da Isusa uhvate i ubiju. A Juda, jedan od dvanaest apostola, dođe k poglavarima i reče im: »Šta ćete mi dati, da vam ga izdam?« I oni mu odrede trideset srebrnika. Od toga časa je Juda tražio prigodu, da Isusa izda.

Kad je Juda izašao iz sobe, gdje je Isus blagovao posljednju večeru, otide glavarima svećeničkim. Oni mu dadu veliku četu s mačevima i toljagama, da uhvate Isusa.

I dođe Juda sa četom na Maslinovu goru, gdje je bio Isus s apostolima. A dade Juda četi znak: »Koga ja poljubim, onaj je, držite ga.« I pristupi Juda k Isusu i reče: »Zdravo, učitelju!« i poljubi ga. Isus mu reče: »Prijatelju, čemu si došao? Juda, poljupcem izdaješ Sina čovječjega!«

Tada izađe Isus pred četu i reče: »Koga tražite?« Odgovore mu: »Isusa iz Nazareta.« Isus im reče: »Ja sam.« A oni uzmaknu natrag i padnu na zemlju. Onda ih opet upita Isus: »Koga tražite?« A oni reknu: »Isusa iz Nazareta«. Isus im odgovori: »Kazao sam vam, da sam

ja. Ako dakle mene tražite, ostavite ove, neka idu«. I oni metnu ruke na Isusa i uhvate ga.

Kad su to vidjeli učenici, izvadi Petar mač i udari slugu velikog svećenika i odsiječe mu desno uho. Isus reče Petru: »Metni mač u korice! Ili misliš, da ja ne mogu umoliti Oca svojega, pa će mi odmah poslati više od dvanaest četa anđela?« I dohvati se uha slugina i iscijeli ga. Onda svežu Isusa i odvedu ga, a svi ga učenici ostave i pobjegnu; samo Petar i Ivan pođu izdaleka za Isusom.

53. Poglavari židovski osuđuju Isusa prvi put na smrt.

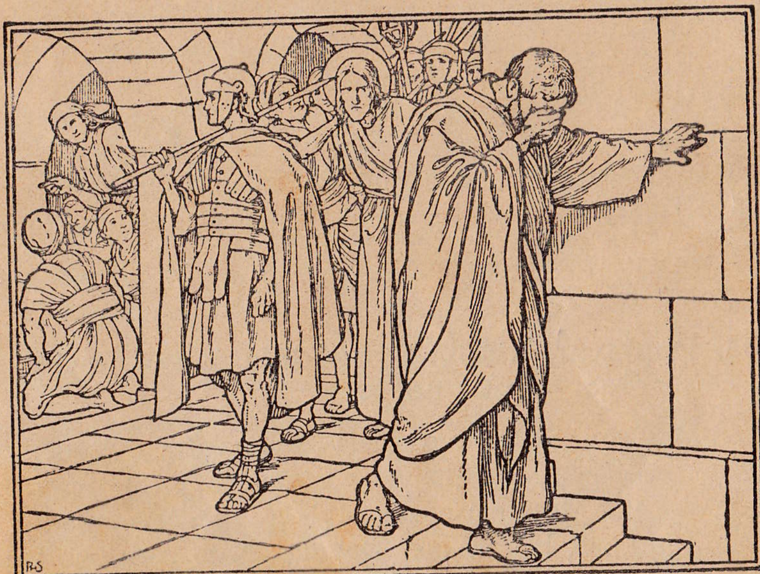
S Maslinove gore odvede četa Isusa najprije bivšemu velikom svećeniku, imenom A n n i. Anna je pitao Isusa, što je sve učio. Isus mu odgovori: »Ja sam javno naučavao. Pitaj one, koji su me slušali.« Nato pristupi k

Isusu jedan od slugâ, udari ga po licu i rekne: »Zar tako odgovaraš poglavaru svećeničkomu?« Isus mu odgovori: »Ako sam zlo rekao, dokaži, da je zlo; ako sam dobro rekao, zašto me biješ?«

Anna posla Isusa velikomu svećeniku Kaifi. Ondje su bili sabrani svećenički poglavari i narodne starješine. I počnu tražiti svjedočanstvo na Isusa, da ga ubiju, ali ga ne nađu. Napokon ustane Kaifa i upita Isusa: »Zaklinjem te živim Bogom, reci nam, jesi li ti Krist, Sin Božji?« Isus mu reče: »Ja jesam.« Tada reče veliki svećenik: »Što nam treba više svjedoka? Eto, čuli ste hulu na Boga! Što mislite?« I oni svi odgovore: »Zaslužio je smrt.«

54. Petar se odriče Isusa.

Dok su židovski poglavari ispitivali Isusa, sjedio je Petar u dvorištu sudnice i grijao se kod vatre. I pristupi

k njemu jedna služavka i reče mu: »I ti si bio s Isusom iz Nazareta«. A on zataji Isusa pred svima i reče: »Ne poznam ga.« I pijetao zapjeva. Malo potom pođe Petar k vratima i tu ga ugleda druga služavka i reče onima, koji su ondje bili: »I ovaj je bio s Isusom iz Nazareta.« A Petar i opet zataji Isusa i zakune se: »Ne poznam toga čovjeka«. A kad prođe poslije toga otprilike jedna ura, reknu Petru oni, koji su mu bili blizu: »Uistinu, i ti si bio s njim, jer si Galilejac i govor te tvoj izdaje.« Tada se poče Petar kleti i preklinjati: »Ne poznam čovjeka, o komu govorite.« I pijetao drugi put zapjeva. I opomene se Petar riječi Isusovih: »Prije nego pijetao dvaput zapjeva, triput ćeš se mene odreći«, i otide napolje i zaplače gorko.

55. Poglavari židovski osuđuju Isusa po drugi put na smrt.

Kad su poglavari židovski prvi put osudili Isusa na smrt, predadu ga slugama, da ga čuvaju. A oni, koji su ga čuvali, pljuvali su mu u lice, udarali ga pesnicama, zastirali mu lice i govorili: »Pogodi, tko te je udario?« I drukčije svakojako vrijeđahu Isusa i huljahu na nj.

Sutradan, u petak rano ujutro, saberu se poglavari židovski i dovedu Isusa preda se, da mu opet sude. I upitaju ga: »Jesi li ti Sin Božji?« Isus im reče: »Ja jesam.« A oni ga po drugi put osude na smrt. Potom ustanu svi i svezana Isusa odvedu k rimskomu upravitelju Ponciju Pilatu, da njihovu osudu potvrdi.

56. Juda očajava.

Kad je vidio izdajnik Juda, da su Isusa osudili, bude mu žao, i povrati trideset srebrnika glavarima svećeničkim i starješinama i reče: »Sagriješio sam, što

samizdao pravednika«. Oni mu reknu: »Što mi marimo za to!« I baci Juda srebrnike u hramu, i izađe i objesi se. A glavari svećenički uzmu srebrnike i kupe za njih lončarevu njivu za groblje strancima. Od toga se i prozva ona njiva krvna njiva.

57. Pilat i Herod ispituju Isusa.

Židovi dovedu Isusa k rimskom upravitelju židovske zemlje Ponciju Pilatu. I upita ih Pilat: »Kakvu tužbu iznosite na ovoga čovjeka?« Odgovore mu: »On buni narod, zabranjuje cesaru davati porez i govori, da je Krist kralj.« Onda uđe Pilat u sudnicu i upita Isusa: »Ti si kralj židovski?« Isus mu odgovori: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta.« I izađe Pilat k Židovima i reče im: »Nikakve krivice ne nalazim na tom čovjeku.« Ali oni još većma stanu optuživati Isusa govoreći: »On buni ljude počevši od Galileje dovle.«

Kad je Pilat čuo, da je Isus iz Galileje, posla ga k Herodu, poglavaru galilejskomu, koji je onih dana bio u Jeruzalemu. Herod je odavna želio vidjeti Isusa, jer je mnogo čuo za njega i nadao se, da će Isus učiniti kakvo čudo pred njim. I Herod stane ispitivati Isusa, ali mu Isus ništa ne odgovori. Tada se naruga Herod Isusu i dade ga obući u bijelu haljinu, i posla ga natrag k Pilatu.

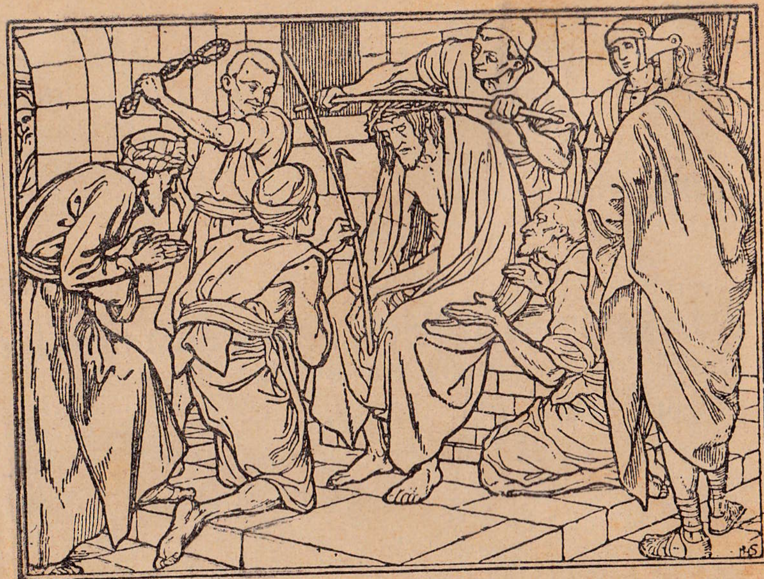
Kad Isusa dovedu natrag k Pilatu, sazove on opet starješine židovske i reče im: »Ni ja, ni Herod nijesmo našli ničega na Isusu, da ga osudimo na smrt.« A bio je o prazniku vazma običaj, da upravitelj pusti narodu jednoga zločinca, kojega hoće. Tada su imali zločinca, imenom Barabbu, koji je bunio narod i ubio čovjeka. Reče dakle Pilat sabranom narodu: »Koga hoćete, da vam pustim: Barabbu ili Isusa?« A glavari su svećenički i starješine nagovorili narod, da ište Barabbu, a Isusa da po-

gubi. I stanu vikati: »Pusti nam Barabbu, a Isus neka se razapne!« Kad je Pilat vidio, da ne može izbaviti Isusa, uze vode i opra ruke pred narodom i reče: »Ja nijesam kriv, što ubijate ovoga pravednog čovjeka. Vi ćete odgovarati!« A narod poviče: »Za to odgovaramo mi i djeca naša!« Tada Pilat pusti Barabbu.

58. Isusa bičuju i trnjem krune. Pilat predaje Isusa na smrt.

Kad je Poncije Pilat pustio Barabbu, preda Isusa vojnicima ,da ga bičuju. I vojnici su Isusa bičovali. Potom odvedu Isusa u dvorište sudnice. Tu ga obuku u crvenu haljinu i metnu mu na glavu vijenac od trnja i dadu mu u desnu ruku trstiku. Zatim kleknu preda nj i stanu mu se rugati govoreći: »Zdravo, kralju židovski!« Još su i pljuvali na njega i uzimali mu trstiku iz ruke i tukli ga njome po glavi.

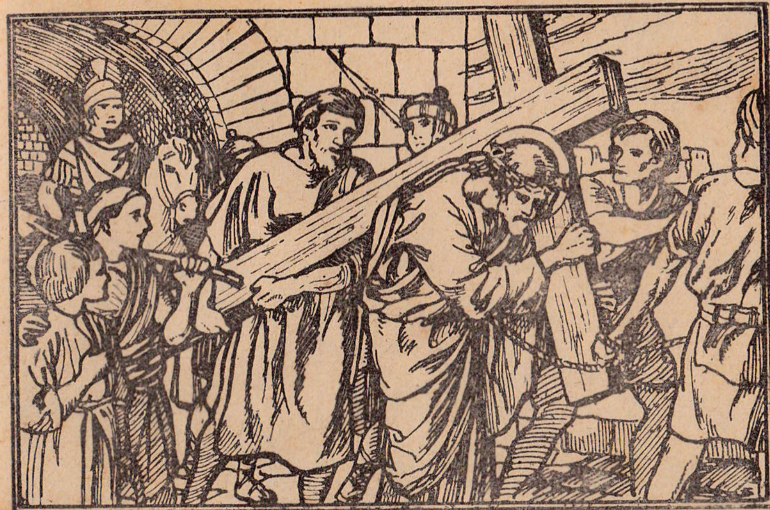

Onda izvede Pilat Isusa u crvenoj haljini i s krunom na glavi pred Židove i reče im: »Evo čovjeka!« A kad Isusa vide glavari svećenički i narod, poviču: »Razapni ga, razapni!« Pilat reče: »Nikakve krivice ne nalazim na njemu.« Ali Židovi odgovore: »Ako ovoga pustiš, nijesi prijatelj cesaru!« Tada predade Pilat Isusa, da se razapne.

59. Isus nosi križ. Isusa razapinju na križ.

Kad je Pilat predao Isusa, da se razapne, svuku vojnici Isusu crvenu haljinu i obuku ga u njegove haljine. Tada ga odvedu na goru Kalvariju, da ga razapnu. A na putu prisile Simona iz Cirene, da mu ponese križ.

Za Isusom je išlo mnogo naroda i žena, koje su plakale i naricale za njim. Isus im reče: »Ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom!« A vodili su s Isusom također dva zločinca, da ih pogube.

Kad su došli na Kalvariju, dadu vojnici Isusu da pije ocat, pomiješan sa žuči. I okusi Isus ocat, ali ga nije htio da pije. Potom razapnu Isusa i probodu ruke njegove i noge. Na glavu Isusovu stave natpis: »Isus iz Nazareta, kralj židovski.« A razapnu i dva zločinca, jednoga Isusu s desne strane, a drugoga s lijeve. I kad Isusa razapnu, bace vojnici kocku i razdijele si haljine njegove.

60. Isus umire na križu.

1. Kad su Isusa razapinjali i čavlima pribijali na križ, mnogi su ljudi stajali oko križa i gledali. A oni, koji su mimo prolazili, govorili su: »Ako si Sin Božji, siđi s križa!« Isus reče: »Oče, oprosti im, jer ne znadu, što čine!«

2. I jedan zločinac, koji je bio razapet s Isusom, stade huliti na njega i govoriti: »Ako si Krist, pomozi sebi i nama.« No drugi ga pokara: »Zar se ti ne bojiš Boga? Mi smo pravedno osuđeni, ali on nikakva zla nije učinio.« I

kaza Isusu: »Opomeni me se, Gospodine, kad dođeš u kraljevstvo tvoje!« Isus mu reče: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju!«

3. Do križa Isusova stajala je majka njegova i učenik njegov Ivan. I reče Isus majci: »Eto ti sina!« Potom

reče učeniku: »Eto ti matere!« I od toga časa uze Ivan majku Isusovu k sebi.

4. Oko podne postane tama po svoj zemlji i potraja do treće ure. Tada poviče Isus glasno: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?«

5. Malo kasnije reče Isus: »Žedan sam!« I napune spužvu octom i prinesu je k ustima njegovim.

6. A kad Isus okusi ocat, reče: »Svršeno je!«

7. Napokon poviče Isus glasno: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!«

A kad to reče prekloni glavu i umre.

I gle, zemlja se potrese, kamenje se raspadne, grobovi se otvore i ustanu mnogi sveti, koji su umrli. A satnik i oni, koji su s njime čuvali Isusa, prepadoše se vrlo i rekoše: »Zaista, ovaj je bio Sin Božji!« A i narod, koji je sve to gledao, stao se vraćati u Jeruzalem i biti se u prsi.

61. Isusa skidaju s križa i polažu u grob.

Bio je petak, kad je Isus umro na križu. Da tjelesa razapetih ne ostanu na križu u subotu, umole Židovi Pilata, da razapetima prebiju kosti i da ih skinu s križa. I dođu vojnici i prebiju kosti onima, koji su bili s Isusom razapeti. A kad dođu k Isusu i vide, da je već umro, ne prebiju mu kosti, nego jedan od vojnika probode kopljem srce Isusovo i odmah poteče krv i voda.

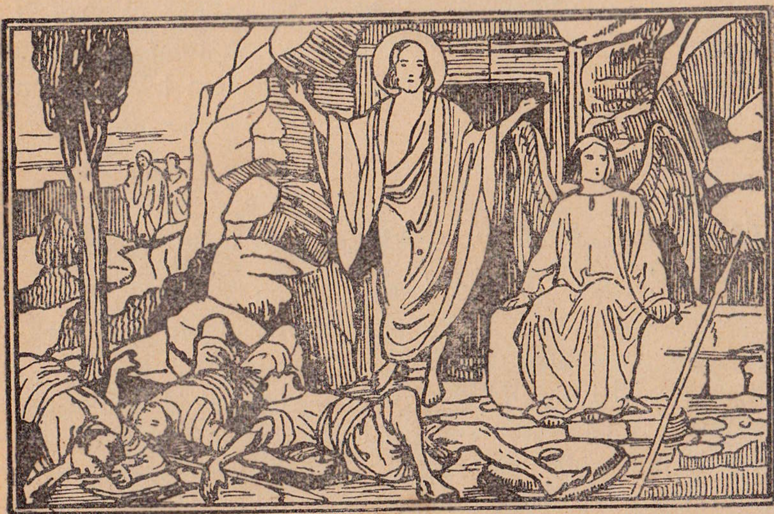
Pod večer toga dana dođe k Pilatu Josip iz Arimateje i umoli ga, da mu dopusti ukopati tijelo Isusovo. I Pilat mu dopusti. Josip kupi platno; a dođe i Nikodem, koji je također pristajao uz Isusa, i donese dragocjenih mirodija. Oni skinu s križa tijelo Isusovo, obaviju ga platnom i mirodijama. A imao je Josip vrt u blizini Kalvarije, i u vrtu novi grob, isječen u kamenu. U taj grob polože mr-

tvo tijelo Isusovo, metnu na vrata od groba velik kamen i otidu.

Sutradan rano ujutro dođu poglavari svećenički, zapečate grob Isusov i postave stražare, da čuvaju grob.

62. Isus uskrsnu od mrtvih.

Tijelo Isusovo ležalo je u grobu do trećega dana. A treći dan rano ujutro, u s k r s n u I s u s o d m r t v i h i i z a đ e s l a v n o i z g r o b a. I gle, nastane velik potres, a anđeo Gospodnji siđe s neba i odvali kamen od vrata grobnih i sjede na nj. I lice anđelovo bilo je kao munja i

odijelo njegovo kao snijeg. Od straha pred anđelom uzdrhtali su stražari i postali kao mrtvi, potom otidu u grad i jave glavarima svećeničkim sve, što se dogodilo.

Taj dan u zoru pođu neke pobožne žene grobu, da pomažu Isusa. Putem su govorile: »Tko će nam odvaliti kamen od vrata grobnih?« A kad dođu, vide, da je kamen odvaljen. Kad to vidi Marija Magdalena, otrči u grad k

apostolima, da im to javi. A druge žene uđu u grob i vide anđela, obučena u bijelu haljinu i uplaše se. Anđeo im reče: »Ne bojte se! Znam, da tražite Isusa iz Nazareta, raspetoga. Uskrsnuo je, nije više ovdje! Evo mjesto, gdje je bio položen. A sad idite i kažite njegovim učenicima, da je uskrsnuo.«

Kad su Petar i Ivan čuli, što im je kazivala Marija Magdalena, pođu odmah grobu. I uđu u grob i nađu samo plahte, u koje je bilo obavito tijelo Isusovo i ubrus, koji je bio na glavi njegovoj. I kad to vidješe, vratiše se kući u Jeruzalem.

63. Isus se javlja dvojici učenika na putu u Emaus.

U onaj isti dan, kad je Isus uskrsnuo, išla su dvojica njegovih učenika u selo Emaus, koje je bilo nedaleko od Jeruzalema. Na putu su razgovarali o svemu, što se onih dana dogodilo. I približi im se Isus i pođe s njima, a oni ga ne prepoznadoše. Isus ih upita: »O čemu se razgovarate i što ste žalosni?« Jedan od njih odgovori: »Zar ti ne znaš, što se ovih dana dogodilo u Jeruzalemu?« Isus reče: »Što se dogodilo?« A učenici mu stanu pripovijedati, kako su glavari svećenički Isusa osudili i pogubili. I danas je već treći dan, kako se to dogodilo. A neki od naših bili su kod groba i nijesu našli tijela Isusova, pa govore, da je Isus živ.

Tada im reče Isus: »Zar nijesu proroci kazali, da će Spasitelj trpjeti, umrijeti i uskrsnuti?« I stane im pripovidati sve, što su o tom unaprijed rekli Mojsije i proroci.

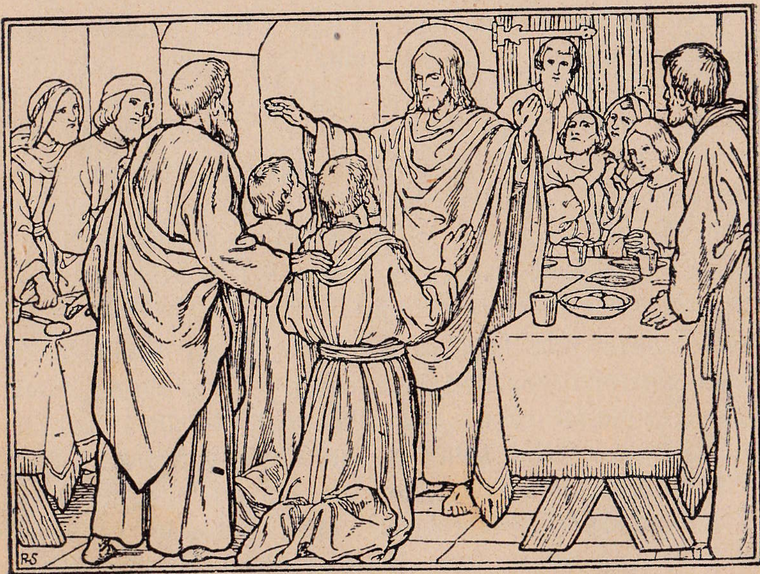
Uto se približe selu Emausu. I reknu učenici Isusu: »Ostani s nama, jer je blizu večer.« I uđu u jednu kuću. A kad su sjedili kod stola, uze Isus hljeb, blagoslovi ga, prelomi i dade im. I odmah su učenici prepoznali Isusa.

A Isusa nestade ispred očiju njihovih. I učenici se onaj čas vrate u Jeruzalem i ispripovijedaju apostolima, što im se dogodilo na putu i kako im se Isus javio.

64. Isus se javlja apostolima i naređuje sakramenat pokore.

Uvečer onoga dana, kad je Isus uskrsnuo, bili su apostoli sakupljeni u jednoj sobi. Vrata su od sobe zaključali, jer su se bojali Židova. Uto dođe Isus, stade na sredinu i reče im: »Mir vama!« Apostoli se preplaše i pomisle, da vide duha. Reče im Isus: »Što se bojite? Gledajte ruke i noge moje; jer duh nema ni tijela ni kosti, a kako vidite, ja imam.« I kad to reče, pokaza im ruke i noge. I bili su učenici veseli, kad su vidjeli Gospodina.

Opet im reče Isus: »Mir vama! Kao što je mene

Otac poslao, i ja šaljem vas. Primite Duha svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će im se.«

65. Isus naziva blaženima one, koji vjeruju.

Toma, jedan od dvanaestorice, nije bio s apostolima, kad im se Isus javio. A kad dođe k njima, ispripovjede mu apostoli, da su vidjeli Gospodina. Toma reče: »Dok ne vidim na rukama Isusovima ranâ od čavala i ne metnem ruke svoje u rebro njegovo, ne ću vjerovati.« Poslije osam dana bili su opet učenici Isusovi zajedno i Toma s njima. I dođe Isus i reče: »Mir vama!« Potom reče Tomi: »Metni prst svoj ovamo i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u rebro moje, i ne budi nevjeran, nego vjeran!« Toma reče: »Gospodin moj i Bog moj!« A Isus mu kaže: »Jer si me vidio, vjerovao si. Blaženi oni, koji nijesu vidjeli, a vjerovali su.«

66. Isus postavlja Petra za vrhovnoga poglavara svoje Crkve.

Apostoli otidoše iz Jeruzalema u Galileju. Ondje im se javi Isus na jezeru Genezaretskomu, a apostoli ga nijesu prepoznali. I upita ih Isus: »Imate li što za jelo?« Odgovore mu: »Nemamo.« Reče im opet: »Bacite mrežu s desne strane lađe i naći ćete.« Oni bace i uhvate toliko riba, da su mrežu jedva privukli k obali. I prepoznadu učenici Gospodina, i ondje su s njime blagovali.

Poslije blagovanja upita Isus Simona Petra: »Simone, ljubiš li me većma nego ovi?« Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš, da te ljubim.« Reče mu Isus: »Pasi jaganjce moje.« Opet ga upita Isus: »Simone, ljubiš li me?« Petar odgovori: »Ti znaš, da te ljubim.« Isus mu

reče: »Pasi jaganjce moje.« I treći put upita Isus Petra: »Simone, ljubiš li me?« I ožalosti se Petar, što ga je Isus i treći put upitao: »Ljubiš li me?« i reče mu: »Gospodine, ti sve znaš. Ti znaš, da te ljubim.« Tada mu kaza Isus: »Pasi ovce moje.«

67. Isus šalje apostole, da naučavaju i krste sve ljude.

Jedanaest apostola otide na neku goru u Galileji, a s njima dođe onamo više od pet stotina braće. Tu im se javi Isus i oni mu se poklone. I pristupi Isus k apostolima i reče im: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode i krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učite ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta«.

68. Isus uzlazi na nebo.

Iz Galileje dođu apostoli u Jeruzalem, gdje im se Isus posljednji put javi, a bilo je to četrdeseti dan poslije njegova uskrsnuća. I reče Isus apostolima: »Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje svima. Koji vjeruje i pokrsti se, spasit će se, a koji ne vjeruje, osudit će se«. Još zapovjedi Isus apostolima, da čekaju u Jeruzalemu, dok ne prime Duha Svetoga.

Potom Isus izvede apostole na Maslinsku goru. A kad su došli onamo, podigne Isus ruke svoje i blagoslovi ih. I gle, dok ih je blagosivao, poče se Isus uznositi na nebo, i zakloni ga oblak i nijesu ga apostoli više vidjeli.

Dok su apostoli gledali na nebo, kamo je Isus uzašao, dođu k njima dva anđela u bijelim haljinama i reknu im: »Što stojite i gledate na nebo? Ovaj Isus, koji je uzašao na nebo, tako će se i vratiti, kao što ste vidjeli, da je otišao na nebo«. I vrate se apostoli radosni u Jeruzalem hvaleći i slaveći Boga.

69. Matiju izbiraju za apostola.

Kad je Isus uzašao na nebo, vrate se apostoli u Jeruzalem i ostanu ondje, kako im je zapovjedio Gospodin. A s apostolima je bila i Marija, Majka Isusova i druge pobožne žene i mnogi učenici; svih zajedno oko 120 ljudi. U one dane ustade Petar i reče: »Mjesto Jude treba izabrati drugoga apostola«. I oni se pomole Gospodinu i izaberu između učenika Isusovih Matiju za apostola.

70. Apostoli primaju Duha svetoga i prvi put propovijedaju narodu.

Pedeseti dan poslije Isusova uskrsnuća nađoše se apostoli i učenici Isusovi sabrani u jednoj kući u Jeruzalemu. I ujedamput se začuje jak šum s neba kao od silnoga vjetra i napuni svu kuću, u kojoj su bili. I pokažu im se goreći jezici, koji se razdijeliše i spustiše na svakoga od njih. I svi se napune Duha svetoga i stanu govoriti različite jezike.

U taj dan bilo je u Jeruzalemu mnogo Židova iz sviju krajeva svijeta. A kad se čuo onaj šum, sabra se puno ljudi pred kućom, u kojoj su bili apostoli. I stupe pred njih apostoli i stanu im govoriti. Oni se začude i reknu: »Nijesu li sve ovo Galilejci, pa kako onda mi čujemo svaki svoj jezik, u kojem smo se rodili?«

Petar reče narodu: »Čujte moje riječi! Vi ste Isusa iz Nazareta raspeli na križ i ubili, a on je uskrsnuo od mrtvih i uzašao na nebo, a danas je na nas poslao Duha svetoga. Znajte dakle, da je Isus, koga ste vi raspeli, obećani Spasitelj i naš Gospodin«.

Kad je to čuo narod, bude mu žao i reče Petru: »Što da činimo?« Petar odgovori: »Pokoru činite, i neka se

svaki od vas krsti u ime Isusa Krista i oprostit će mu se grijesi i primit će dar Duha Svetoga«.

I krsti se onaj dan oko tri tisuće ljudi. To su bili p r v i k r š ć a n i.

Prvi kršćani rado su slušali nauk apostolski, često primali svetu pričest i postojano se Bogu molili. Zato i učini Gospodin, da ih je svaki dan bilo sve više.

71. Petar iscjeljuje hroma čovjeka i propovijeda ime Isusovo.

Petar i Ivan išli su u hram na molitvu. Pred vratima hrama nađu hroma čovjeka, gdje prosi milostinju. Kad hromi ugleda Petra i Ivana, zatraži milostinju i od njih. Petar mu reče: »Nemam zlata ni srebra, ali što imam, dajem ti: U ime Isusa Krista iz Nazareta ustani i hodi!« I uzme ga Petar za ruku, a hromi skoči na noge i stane hodati, i uđe s apostolima u hram. A kad su ljudi vidjeli hroma, gdje hoda, začude se, a Petar im reče: »Ljudi Izraelci! Nijesmo mi svojom silom učinili, da ovaj čovjek hoda, nego je Bog proslavio Sina svojega, kojega ste vi ubili, a koji je uskrsnuo od mrtvih. I da vi vjerujete u ime Isusovo, Bog dade zdravlje ovomu čovjeku«.

Dok su Petar i Ivan govorili narodu, dođu svećenici sa stražom od hrama, pohvataju apostole i metnu ih u zatvor. Sutradan pozovu glavari Petra i Ivana i zapitaju ih: »Kakovom silom ili u čije ste ime hroma iscijelili?« Petar odgovori: »U ime Gospodina našega Isusa Krista, kojega ste vi raspeli, a kojega je Bog podigao od mrtvih, stoji ovaj pred vama zdrav. I n e m a d r u g o g a i m e n a p o d n e b o m d a n o g a l j u d i m a, u k o j e m b i s e m o g l i s p a s i t i«. A kad im poglavari svećenički zabrane govoriti u ime Isusovo, reče Petar: »S u d i t e, j e l i p r a v o p r e d B o g o m, d a v e ć m a s l u š a m o v a s, n e g o l i B o g a?« A oni zaprijete apostolima i puste ih.

72. Bog kažnjava Ananiju i Safiru poradi laži.

Prvi su kršćani rado pomagali siromahe: bogatiji su prodavali njive i kuće svoje i novce donosili apostolima, da ih dijele onima, koji oskudijevaju.

Dogodi se, da je neki čovjek, imenom Ananija, prodao njivu svoju. On se dogovori sa svojom ženom Safirom, da će nešto od dobivena novca zadržati za sebe, a ostalo će predati apostolima. I učine tako. A kad je Ananija donio novce, reče mu Petar: »Ananijo, zašto lažeš Duhu svetomu i sakrivaš od novaca, što si ih dobio? Zar nije njiva bila tvoja? I kad si je prodao, zar nijesu novci bili tvoji? Zašto si to učinio? Nijesi lagao ljudima, nego Bogu«. A kad je Ananija čuo te riječi, padne mrtav na zemlju i ukopaju ga.

Malo potom dođe onamo i Safira, koja nije znala, što se dogodilo mužu njezinu. I reče joj Petar: »Kaži mi, jeste li za toliko prodali njivu?« Ona odgovori: »Da, za toliko!« A Petar reče: »Zašto ste se dogovorili, da lažete pred Bogom?« I odmah pade ondje i Safira i umre. A svi, koji su to čuli, vrlo se prestraše.

73. Đakon Stjepan umire prvi za Isusa.

Kršćana je bilo sve više. Zato apostoli nijesu dospijevali, da sami dijele milostinju siromasima i predlože, da se izabere sedam pobožnih ljudi, koji će se brinuti za siromahe. I izabraše S t j e p a n a i F i l i p a i još petoricu, a

aposoli se pomole i polože na njih ruke. Tako su apostoli zaredili prvih sedam đakona.

Đakon Stjepan, pun vjere i Duha svetoga, činio je velika čudesa među ljudima. I pobuni se narod, i starješine uhvate Stjepana i dovedu ga pred svoj sud. Stjepana optuže, da je hulio na Boga i na Mojsija. A kad se Stjepan branio od lažnih svjedoka, pogleda na nebo i reče: »Eto vidim nebesa otvorena i Sina čovječjega zdesna Bogu!« Tada navale Židovi na njega, izvuku ga iz grada i počnu na nj bacati kamenje. A dok su Stjepana kamenovali, molio je on: »Gospodine Isuse! Primi duh moj!« Onda padne na koljena i poviče glasno: »Gospodine, ne primi im ovo za grijeh!« I Stjepan umre u Gospodinu, a pobožni ljudi dođu i sahrane njegovo tijelo.

74. Apostoli dijele svetu potvrdu.

Poslije smrti svetoga Stjepana stanu Židovi jako progoniti kršćane u Jeruzalemu. Tada mnogi kršćani ostave Jeruzalem i raziđu se po cijeloj Judeji i Samariji; samo apostoli ostanu u Jeruzalemu. A kršćani, kud god su došli, svagdje su pripovijedali riječ Božju.

Filip, jedan od sedmorice đakona, otide u grad Samariju i ondje stade propovijedati nauku Isusovu. I mnogi u Samariji počnu vjerovati, jer vidješe čudesa, koja je činio Filip i pokrstiše se. A kad su to čuli apostoli u Jeruzalemu, pošalju onamo Petra i Ivana, da im dijele svetu potvrdu. Oni dođu u Samariju i pomolišе se za krštene i položiše na njih ruke, a oni primiše Duha svetoga.

75. Filip krsti dvoranina kraljice Etiopske.

Filip đakon otide po zapovijedi Gospodnjoj u grad Gazu. I gle, dvoranin kraljice Etiopske vraćao se iz jeruzalemskoga hrama, gdje se je molio Bogu. A dvoranin je sjedio u kolima i čitao knjigu proroka Isaije. I Duh sveti reče Filipu, neka pristupi k njemu i neka ga upita, da li razumije, što čita. Dvoranin mu odgovori: »Kako bih mogao razumjeti, ako mi tko ne objasni?« I zamoli Filipa, neka sjedne s njime u kola. Filip učini tako i objasni mu knjigu Isaije proroka, a potom mu navijesti evanđelje Isusovo.

Putem dođu do neke vode i reče dvoranin Filipu: »Evo vode! Što mi priječi, da se krstim?« Filip mu reče: »Ako vjeruješ od svega srca, možeš se krstiti«. Dvoranin odgovori: »Vjerujem, da je Isus Krist Sin Božji«. I dvoranin zapovjedi, da stanu kola i siđu njih dvojica u vodu, i Filip krsti dvoranina. Potom otide dvoranin kući svojoj radujući se, što je primio sveto krštenje.

76. Savao se obraća i krsti se.

Kršćane u Jeruzalemu jako je progonio neki čovjek, imenom Savao. Poradi Savla mnogi su učenici Isusovi bačeni u tamnicu i mučeni na smrt. A izmoli Savao još i dopuštenje od velikoga svećenika, da otide u Damask i da kršćane, koje tamo nađe, dovede svezane u Jeruzalem. I pođe Savao sa četom u Damask.

Kad je Savao bio na putu i došao blizu Damaska, obasja ga svjetlost s neba. I on padne na zemlju i začuje glas: »Savle, Savle, zašto me progoniš?« A Savao zadrhta od straha i zapita: »Gospodine, što da činim?« Isus mu reče: »Ustani i idi u grad i ondje ćeš saznati, što treba da činiš«.

Savao ustane i otvorenim očima nije ništa vidio. I uzmu ga za ruku ljudi, koji su s njime išli u Damask. I bio je u Damasku tri dana i nije vidio i nije jeo ni pio, nego se neprestano molio Bogu.

U Damasku je bio učenik Isusov, imenom Ananija. I reče mu Gospodin: »Ananijo, idi i potraži Savla! Ja sam ga izabrao, da propovijeda ime moje neznabošcima«. I dođe Ananija u kuću, gdje je bio Savao, metne ruke na njega i reče: »Savle, brate! Gospodin Isus, koji se je tebi javio na putu, posla me, da progledaš i da se napuniš Duha svetoga«. I odmah progleda Savao i dade se krstiti. Od onda je Savao, koji se zove i Pavao, postao apostol Isusov i propovijedao nauku Isusovu Židovima i neznabošcima.

77. Apostoli propovijedaju evanđelje i umiru za Isusa.

Po zapovijedi Isusovoj razidu se apostoli po svemu svijetu propovijedajući evanđelje Isusovo svima narodima. I mnogi se Židovi i neznabošci obrate i prime vjeru Isusovu. A Bog je blagoslovio propovijedanje apostola i potvrdio ga mnogim čudesima.

Kamo god su apostoli dolazili, svagdje su osnivali kršćanske općine. Za svoje nasljednike postavljali su apostoli biskupe, kojima su u službi pomagali svećenici. Biskupi i svećenici upravljaju odonda vjernicima, uče ih i dijele im svete sakramente. Sve kršćanske općine zajedno jesu: Katolička Crkva.

Prvi vrhovni poglavar Crkve bio je sveti Petar. Petar je najprije propovijedao vjeru u Jeruzalemu, potom u Maloj Aziji, napokon u Rimu, gdje je i umro mučeničkom smrću na križu. Zajedno s Petrom pogubljen je i sveti Pavao, komu su odsjekli glavu.

I svi drugi apostoli Isusovi, osim svetoga Ivana, umrli su mučeničkom smrću.

SADRŽAJ.

A. STARI ZAVJET.

B. NOVI ZAVJET.

Opaska. U nekoliko stotina primjeraka pogrješno je otštampano na str. 78. 4 r. odozdo: daj nam **ga** danas, umjesto: daj nam danas.

